

PROFIELEN

ISSUE #106 SEPTEMBER 2013

HR SURVIVALTIPS
VOOR EERSTEJAARS

DE 5 BESTE
METHODES
OM TE LEREN

START!

Word lid van de bibliotheek en win een Blasting Brick!

Zoek jij de ideale studieplek? Bij de bibliotheek hebben we volop ruimtes waar je kunt overleggen of studeren. Heb je behoefte aan totale stilte? Kom dan naar het studeercentrum in de Centrale Bibliotheek of huur een afgesloten studieruimte.

Neem nu een Instappas, hiermee kun je:

- individueel of samen studeren
- online archiveren
- computers met een eigen werkomgeving gebruiken
- gratis gebruik maken van WiFi
- kopiëren, printen en scannen
- naslagwerken raadplegen
- 10 materialen per jaar lenen
- én krijg je korting op al onze activiteiten

Een Instappas heb je al voor €12,50 per jaar. Word je nu lid*, dan maak je ook nog eens kans op één van de vijf Blasting Bricks.

De Blasting Brick versierd het gewone van al je digitale apparaten met een unieke spatie. Je hebt geen bluetooth, wifi, gps, pincode & play maar controle!

*Schrijf je in met je identiteitsbewijs bij één van de bibliotheekvestigingen en vermeld de actiecode **Blasting**. Dan maak je kans op een van de vijf Blasting Bricks. Deze actie is geldig tot 30 september 2013.

Meer weten over de laatste nieuwtjes, activiteiten en acties? Volg ons via onze facebook, twitter en blogs of kijk op www.bibliotheek.rotterdam.nl

de Bibliotheek Rotterdam

Op de cover

DAVID ROY ANTHONY (24)
TWEDEJAARS BEDRIJFSECONOMIE

04

HR SURVIVAL-TIPS VOOR EERSTEJAARS

Ouderejaars geven wijze raad om leven en studie op de HR te veraan- genamen.

Stampen, highlighten en samenvatten; dat zijn geijkte methodes om te leren. Maar er zijn betere manieren. Als je actiever en vaker leert, blijft de stof beter hangen.

DE 5 BESTE METHODES OM TE LEREN

COLOFON Verschijningsdatum Profielen 106 22 augustus 2013 Hoofdredacteur Dorine van Namen Eindredacteur Esmé van der Molen Redactie Olmo Linthorst, Jos van Nierop, Darice de Cuba Medewerkers aan dit nummer Hoger Onderwijs Persbureau [HOP], Ernest van der Kwast, Marjolein Stormezand, Bart Bijl, Jonathan van Noord Voorzitter redactieraad: Japke-d Bouma Foto's Levien Willemse, Marjolein Stormezand, Wendy van Aal, Frank Hanswijk, Joshua Bakarbessy Illustraties Annet Scholten, Nina Fernande, Viviane Leezer, Inge Trienekens Vormgeving MAGAZINESTUDIO.NL Evelien van Vugt, i.s.m. Maxime Biekmann Cover fotografie Levien Willemse, styling Evelien van Vugt Redactie- adres Museumpark 40, laagbouw bg, kamer MP.H.00.035. Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam. Telefoon (010) 794 45 75. Fax (010) 794 45 80, profielen@hr.nl. Open: ma. t/m vr. 10.00-17.00 uur Advertenties Via www.profielen.hr.nl Druk Efficiënta, Krimpen a/d IJssel Jaargang 25 ISSN 1385-6677 Profielen 107 verschijnt op 2 oktober HET IS VERBODEN ZONDER TOESTEMMING VAN DE HOOFDREDACTEUR ARTIKEL EN OF ILLUSTRATIES GEHEEL OF GEDEELTELIJK OVER TE NEMEN.

PROFIELEN IS HET REDACTIEONEEL ONAFHANKELIJKE INFORMATIE- EN OPINIEBLAD VAN DE HOGESCHOOL ROTTERDAM, BESTEMD VOOR ALLE STUDENTEN EN MEDEWERKERS VAN DE HOGESCHOOL EN GRATIS VERKRIJGBAAR OP ALLE LOCATIES. PROFIELEN WORDT OOK DIGITAAL GEARCHIVEERD. PROFIELEN VERSCHIJNT NEGENMAAL PER JAAR.

FOLLOW US:

TWITTER.COM/PROFIELEN FACEBOOK.COM/PROFIELEN PROFIELEN.HR.NL

DE (MODE)KLAS VAN 2013

20

Backstage bij de fashion show van de Willem de Kooning Academie.

AFGESTUDEERD

30

Oud-student vastgoed en makelaardij Desiree Wolters maakt carrière in vastgoed, ondanks crisis.

INTERVIEW

16

DAAN LOUTER (net afgestudeerd cmd) haalde een superstunt uit door bij The Guardian te solliciteren met een site die na één dag 12.000 bezoekers trok.

INHOUD #106

07 NIEUW!: docentencolumn Bart Bijl
08 Infographic: VERHUIZING
09 NSE: HR-studenten iets tevredener
34 Glenn van der Kraan, jeugdtrainer FEYENOORD

NIEUWS:

11 (Her)inschrijving
13 Werkloosheid HR-afgestudeerden
29 Nieuw curriculum WdKA

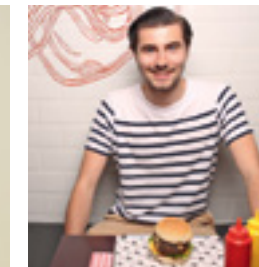
VERDER:

06 Kort
12 Bij de les: rolstoelbasketbal
13 Uitspraak: Twitter nekt student
26 Achtergrond: mbo-doorstroom

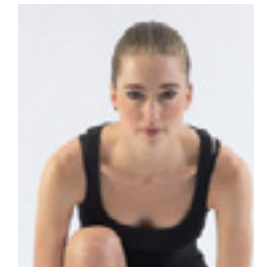
32 Column Ernest
33 Jonathan eet: een hamburger
33 Tips
35 Wie-wat-waar

Aan dit nummer werkten mee:

MARJOLEIN STORMEZAND
Journalist mode & leven
Vorig jaar schreef ze een Profielen-column over haar zoektocht naar werk. En inmiddels is ze freelancer voor dit blad. Lees haar artikel met survivaltips voor eerstejaars op p.4.

<JONATHAN VAN NOORD
Freelancer
Ook een doorstarter. Begon als stagiair op de redactie en is nu 'chef eten & drinken'. Dit keer eet hij een hamburger, p.33.

<JOSEPHINE VAN DEN NIEUWENDIJK
Danseres
Dat mooie meisje op de cover? Dat is Josephine van den Nieuwendijk. Ze zit in het derde jaar van de dansacademie van Codarts en doet daarnaast figuranten- en modellenwerk.

Survivaltips voor eerstejaars

Welkom eerstejaars! Jullie staan aan het begin van een studietijd aan de Hogeschool Rotterdam. Wij vroegen ouderejaars om wijze raad. Welke tips hebben ze voor het leven en studeren op de HR?

Tekst en fotografie: **Marjolein Stormezand**

BURAK DIKILITAS (25)
DERDEJAARS FINE ARTS (UITWISSELING)

GA NAAR BAR

'Alle (uitwisselings) studenten raad ik aan om naar Bar te gaan. **Het is er relaxed, het bier is er goedkoop en de vrouwen zijn er leuk.**' (Hoewel je de beste vrouwen op *rave parties* tegenkomt, volgens Burak. En Bar vind je in het Schieblock, Schiekade 189, 3013 BR Rotterdam.)

EVANA KUIK (23)
VIERDEJAARS MODEVORMGEVING

'Love the freedom at WdKA, maar raak jezelf op de kunstopleiding vooral niet kwijt en verlies de focus niet.'

HOUD FOCUS

SHAKILA MOMAND (23)
TWEDEJAARS VERPLEEGKUNDE

GEBRUIK JE TUSSENUREN

'Werk zoveel mogelijk op school, in je tussenuur bijvoorbeeld. Dan heb je thuis minder te doen.'

JOEY HANSELMAN (21)
EERSTEJAARS ERGOTHERAPIE

KOOP EURO-SHOPPER

'Vervoer jezelf met de fiets, neem een woning in Rotterdam-Noord of net buiten de stad en koop alleen van het merk Euroshopper. **Dat zijn mijn tips voor een redelijk studentenbestaan.**'

MAAK JE HUISWERK, ÉCHT

'Maak altijd op tijd je huiswerk, dat scheelt uiteindelijk een hoop leerwerk. **Maar vooral: smeer je eigen boterham. Dat bespaart je een hoop geld.**'

NAOMI STORMEZAND (30)
DEELTIJD LERARENOPLEIDING GESCHIEDENIS

DOE EEN BUITENLANDSTAGE

'Drink een biertje met je medestudent, geef jezelf op voor een buitenlandstage en pak alle kansen die je krijgt aangereikt.'

ARNOUT NABER (22)
TWEDEJAARS LOGISTIEK EN TECHNISCHE VERVOERSKUNDE

VOLG EEN KEUZEVAK

'Buitenlandse studenten zou ik adviseren hun Nederlands door middel van een keuzevak bij te spijkeren. Vooral voor het schrijven van rapportages is het erg handig en je niveau gaat omhoog.'

LEEN STUDIEBOEKEN, KOOP ZE NIET

'Heb geduld met de docenten en leen vooral je studieboeken in de bibliotheek in plaats van ze te kopen.'

LAURA VAN HUYGEOORD (23)
TWEDEJAARS LERARENOPLEIDING FRANS

HELINA JAASKELAINEN (22), LAURA IJZERMAN (23), CHARLOTTE KOOMEN (24)
EERSTEJAARS ARTS AND CRAFTS. ASSOCIATE DEGREE

HAAL KOFFIE VOOR JE DOCENT

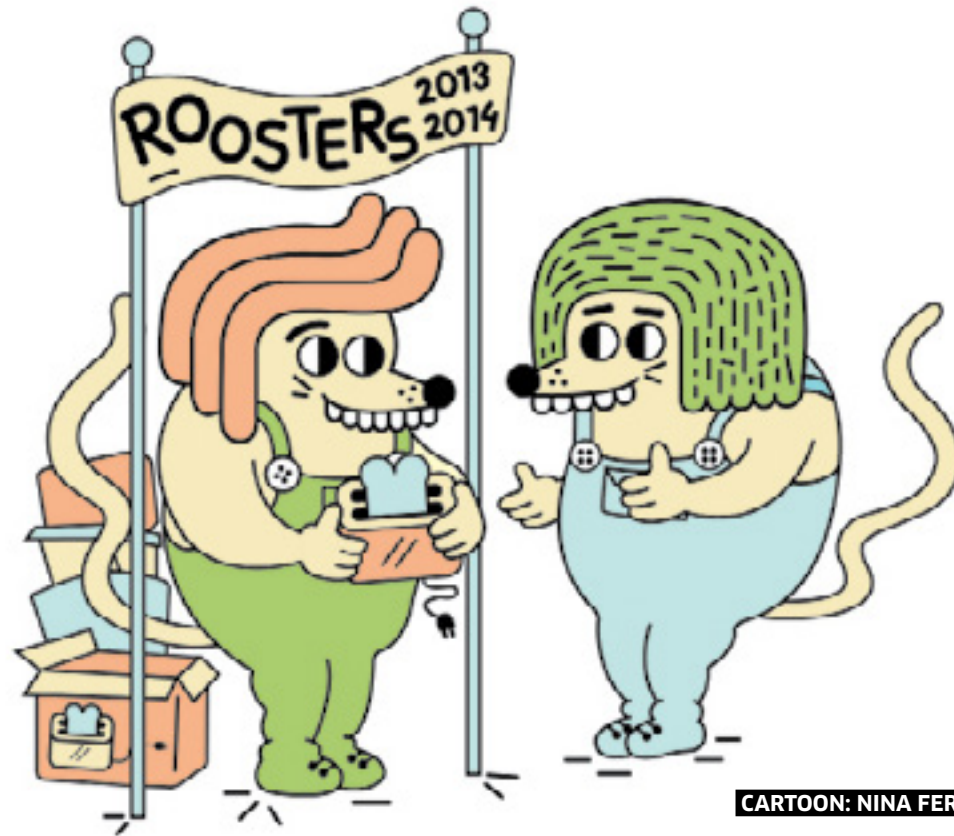
'Als Ivan Gonda volgend jaar nog lesgeeft: Haal dan zoveel mogelijk koffie voor hem, omdat koffie, zo hebben wij geleerd, een leraar net wat aangenamer maakt.'

STUDENTEN AAN DE SLAG IN DE HORECA OP KRALINGSE ZOOM

TIEN STUDENTEN VAN DE OPLEIDING SMALL BUSINESS & RETAILMANAGEMENT GAAN KOMEND STUDIEJAAR ALS STUDIEOPDRACHT MANAGEMENTTAKEN UITVOEREN BIJ DE HORECAVOORZIENING OP LOCATIE KRALINGSE ZOOM.

Af en toe komen de studenten achter de kassa te zitten maar ze zullen vooral werkzaamheden verrichten die bij hun studie passen, zoals marktonderzoek. Wat willen de mensen eten en drinken? Welke aanbiedingen doen het goed? Studenten zullen ook een begroting gaan maken of een app waarmee te zien is wat er die dag te eten is.

En ze worden ingezet bij evenementen. Als er ergens op de hogeschool een borrel is, dan moeten ze zorgen voor voldoende drank en hapjes en voor bedienend personeel.

CARTOON: NINA FERNANDE

ELECTROTECHNIEK WINT PRIJS MET BIERROBOT

DERDEJAARS STUDENTEN ELEKTROTECHNIEK VAN DE HR HEBBEN DE ZOGENOEMDE CCM MECHATRONICA TROFEE GEWONNEN. Dat deden ze met een zelfgebouwde robot die een flesje bier moest serveren.

De robot moest het flesje oppakken en even verderop op een tafel neerzetten. Dat serveren deed het Hogeschool Rotterdam-team het beste, vertelt de trotse docent Johan Peltenburg over de wedstrijd tussen acht hogescholen en twee technische universiteiten. 'Geen enkele robot was in staat het volledige parcours af te leggen', reageert Peltenburg. 'Maar de robot van onze studenten toonde keer op keer de meeste functionaliteit, daarom de winst. De robot reed met succes naar het bierflesje en het oppakken van het flesje lukte met een klein beetje hulp. Ook lukte het om het flesje neer te zetten zonder

dat de fles omviel.' Het zonnige weer bemoeilijkt het serveren van de flesjes. Peltenburg: 'Door de zon raakten verschillende sensoren in de war. Veel teams hadden daar last van. De meeste robots reden willekeurig in de rondte of crashten zelfs.'

'Koning en Máxima badderen in badzout van de Hogeschool Rotterdam'

Drie tweedejaarsstudenten chemie van de Hogeschool Rotterdam assisteerden bij een techniek-workshop op de basisschool van de dochters van koning Willem-Alexander en koningin Máxima. Van keukenzout en geur- en kleurstoffen konden de kinderen, onder leiding van de HR-studenten, badzout maken. 'Prinses Alexia kwam langs om oranje badzout te maken en prinses Amalia heeft donkergroen badzout gemaakt voor haar ouders die ook de hele middag aanwezig waren. Toch leuk om te bedenken dat onze eigen koning en koningin binnenkort badderen in het badzout van Hogeschool Rotterdam!', aldus één van de enthousiaste studenten.

WIE IS BART BIJL?

BART BIJL (58) NOEMT ZICHZELF EEN 'HARD-CORE DOCENT'. Hij werkt sinds 2008 bij de Hogeschool Rotterdam, als docent Nederlands bij het Instituut voor Lerarenopleidingen. Hij geeft onder andere de vakken jeugdliteratuur, schrijven en lezen. Hij kent het onderwijs als zijn broekzak. Deed de PA (nu de pabo), MO-A (nu lerarenopleiding) en studeerde Nederlands aan de Rijksuniversiteit Leiden. Hij werkte in het basisonderwijs, het speciaal onderwijs, het voortgezet onderwijs en het hbo.

COLUMN BART BIJL

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

Profielen heeft deze jaargang een docenten-wisselcolumn. Onze twee columnisten zijn Bart Bijl en Bart Siebelink. Bart Bijl is docent Nederlands aan de lerarenopleiding Nederlands. Bart Siebelink is docent tekst aan de afdeling grafisch ontwerp van de Willem de Kooning academie Hogeschool Rotterdam.

IBN GHALDOUN: HOUD OPEN, DIE SCHOOL!

DE IBN GHALDOUN MOET OPENBLIJVEN. Deze column schrijf ik vóór, maar verschijnt ná de zomervakantie dus het kan zijn dat de school inmiddels gesloten is. Dat zou ik oprecht jammer vinden. Om meerdere redenen, maar de belangrijkste is toch wel die combinatie van mysterie en humor die aan deze onderwijsinstelling kleeft.

Zo las ik in *de Volkskrant* dat in 2000 al werd geconstateerd dat het lesmateriaal niet overeenkwam met de wettelijke Nederlandse bepalingen. Dat wil heel wat zeggen, want in Nederland mag je kinderen zo ongeveer alles wijsmaken wat je wilt. Wil je ze leren – ondanks overweldigende bewijzen van het tegendeel – dat de aarde nog maar zo'n 5.000 jaar oud is en de mensheid is begonnen met twee naaktlopers ergens tussen de Eufraat en de Tigris? Ga gerust je gang. Wil je ze vertellen dat in die tussentijd de aarde ook nog eens volledig blank is komen te staan en dat alle diersoorten inclusief de kroon der schepping in een gezellige houten schuit een tijdje bleven ronddobberen tot ze ergens op een topje in Turkije weer vaste grond onder de voeten kregen? Geen enkel probleem. Het bestaan van Sinterklaas mag ook tot minstens groep 5 worden volgehouden: allemaal folklore. Daar hebben we grondwettelijk respect voor. Dus als het lesmateriaal niet overeenkwam met wettelijke bepalingen moet er heel wat aan de hand geweest zijn. Wat zou erin hebben gestaan? Ik durf er niet over te speculeren. De NSA kijkt mee en elk woord dat ik hier typ, kan tegen mij gebruikt worden.

Voor mijn achtergrondinformatie probeerde ik op de website van Ibn Ghalidoun te komen. Op Google verscheen nog het hartelijke 'Welkom allemaal. Deze website is gemaakt door de sectie Aardrijkskunde'. Ik klik door en dan verschijnt meteen een rood scherm van virusscanner McAfee: 'HO! Weet u zeker dat u daar naartoe wilt gaan?' Ik denk nog even: hier zit de PVV achter. Ik mompel dat ik alleen maar wil kijken, maar McAfee gaat verder: 'Een bezoek aan <http://www.ibnghaldoun.nl> kan riskant zijn. Bij ons bezoek [...] hebben wij riskant gedrag aangetroffen.' Ook zo nieuwsgierig? □

CIJFERS:

32.000

Aan de HR studeren ongeveer 32.000 studenten.

40

Ongeveer 40% van de studenten volgt een economische opleiding.

6

En ongeveer 6% een kunstopleiding.

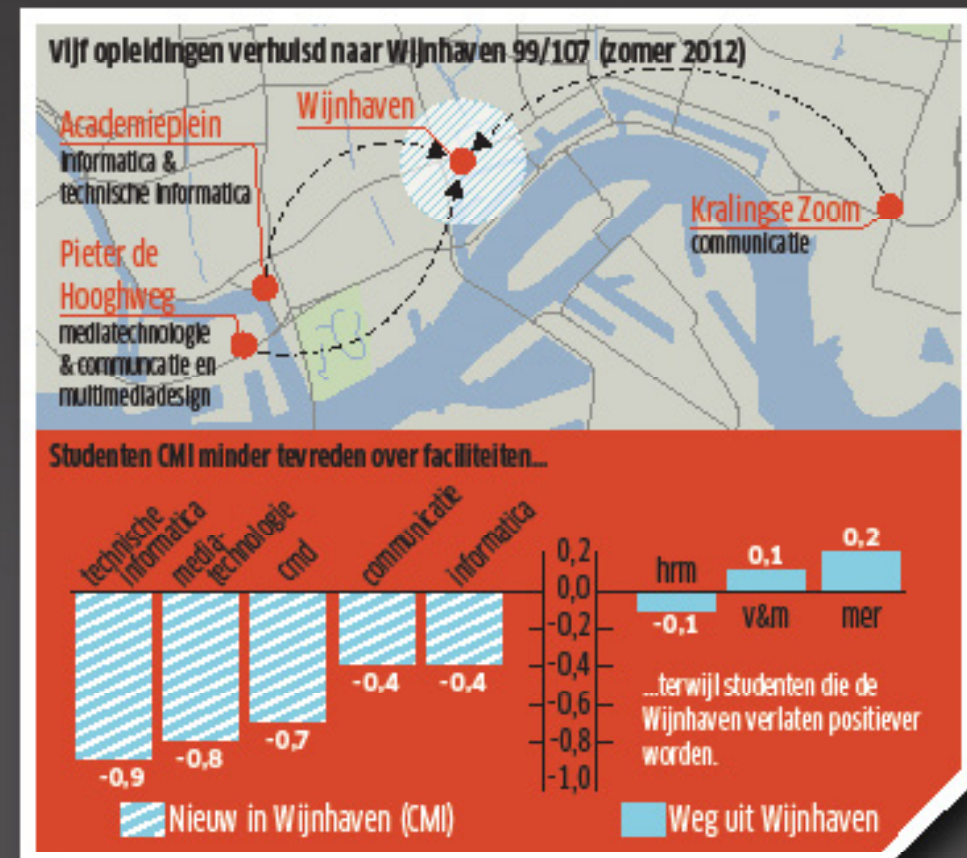
65

65% haalt binnen vijf jaar een diploma.

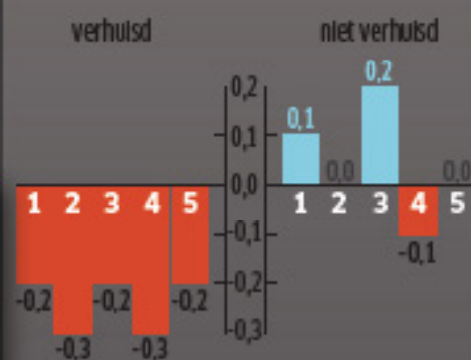
3.000

Op de HR werken ongeveer 3.000 medewerkers: docenten en medewerkers van diensten.

Verhuizing CMI doet studenten geen goed

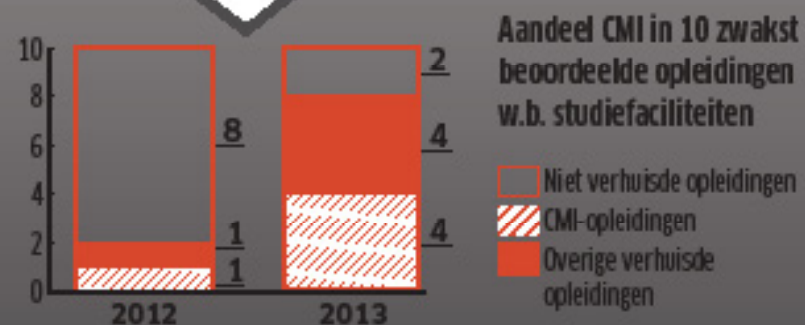
Beoordeling studiefaciliteiten HR

- 1 Geschiktheid onderwijsruimten
- 2 Geschiktheid werkplekken
- 3 Beschikbaarheid werkplekken
- 4 Bibliotheek/Mediateek
- 5 ICT-faciliteiten

BRON: NATIONALE STUDENTENENQUÊTE

EEN VERHUIZING KOST TEVREDEN STUDENTEN, BLIJKT UIT EEN ANALYSE VAN DE NSE-CIJFERS.

Vooraf bij CMI is dat evident. De Wijnhaven is hier een deel van het probleem: de studenten die er vertrokken, zijn juist meer tevreden. Er wordt en werd hard gewerkt om de faciliteiten op de Wijnhaven te verbeteren. Wil je daar meer over weten, kijk dan op profielen.hr.nl, en zoek op 'verhuizing cmi'. Eén verhuiste opleiding heeft echter een heel grote sprong vooruit gemaakt op het gebied van de studiefaciliteiten: verloskunde. De studenttevredenheid over de faciliteiten van die opleiding is hard gegroeid nadat de opleiding naar de Rochussenstraat ging. Het maakt verloskunde de best gewaardeerde opleiding van de hele hogeschool. Dankzij de verhuizing. **Olmo Linthorst**

Nationale Studenten Enquête 2013

Tekst: Olmo Linthorst en Jos van Nierop

Roosters worden beter

De roosters van de Hogeschool Rotterdam worden beter. Dat vinden de studenten van de HR. Op een paar instituten en opleidingen na, lukt het overal betere roosters op tijd af te leveren.

Hogeschool Rotterdam: ietsje omhoog

Het algemene oordeel van de HR-studenten die afgelopen voorjaar de NSE invulden, steeg van 3,6 naar een 3,7.

Dat is op een schaal van 5,0 waarbij een 3,0 geldt als voldoende. Het gaat dus om een (heel) lichte stijging, zeker als je achter de komma gaat kijken: van 3,63 naar 3,67.

UIT DE ENQUÊTE-UITKOMSTEN (ALLE 13.414 INGEVULDE ENQUÊTES BIJ ELKAAR OPGETELD) BLIJKT DAT VOORAL DE ORGANISATIE EN ZAKEN RONDOM HET ONDERWIJS HET BETER ZIJN GAAN DOEN. 'Informatie over regels en procedures' ging omhoog van 3,1 naar 3,2, 'bereikbaarheid van de instelling' van 4,0 naar 4,2, 'betaalbaarheid woonruimte in de studiestad' van 2,9 naar 3,2, 'duidelijkheid van beoordelingscriteria' van 3,3 naar 3,4 en 'tijdig bekendmaken van de roosters' van 3,1 naar 3,3 (zie 'roosters worden beter' hiernaast).

minder tevredenheid over docenten

Hier staat tegenover dat de docenten het bij de geënquêteerde studenten iets minder goed doen in 2012. 'De inhoudelijke deskundigheid van docenten' ging bijvoorbeeld van 3,7 naar 3,6, 'betrokkenheid docenten bij de studenten' van 3,5 naar 3,4 en 'de mate waarin docenten inspirerend zijn' van 3,3 naar 3,2. 'De kwaliteit van studiebegeleiding' daalde van 3,5 naar 3,4. Achter de komma zijn de hier genoemde verschillen overigens 0,06 of kleiner.

Het aantal ingevulde enquêtes is sterk gestegen ten opzichte van vorig jaar, van negenduizend naar ruim dertien duizend. Deze hoge respons (meer dan veertig procent) is mede te danken aan de inzet van instituten. 'Die hebben vrij massaal het invullen van de enquête door studenten ingeroosterd', zegt Charlotte Smitshoek, coördinator van de NSE-resultaten binnen deze hogeschool. Zij denkt ook dat het idee bij instituten leeft dat een hogere respons leidt tot een hogere score. 'Dat vermoeden is er, maar uit onderzoeken blijkt dat effect niet echt.'

DE ROOSTERBONS VAN DE HR IS EEN 'ZEER TEVREDEN MENS'. SERVAAS VAN DER HORST BEGON TWEE JAAR GELEDEN MET EEN PROJECT OM DE ROOSTERS OP DE HELE HOGESCHOOL TE VERBETEREN. De ambitie was om de tevredenheid van studenten over roosters op het landelijk gemiddelde te krijgen. Dat is dit jaar gelukt.

'Vrijwel alle instituten zijn erop vooruitgegaan', zegt Van der Horst. 'Ik zal niet zeggen dat dat door ons project komt, maar ik ben er wel blij mee.'

De positieve trend is vrij sterk, vooral bij de instituten IvG (gezondheidszorg), IFM (financieel management), ISO (sociale opleidingen) en WdKA (kunst en vrijetijdsmangement). Deze instituten doen het volgens hun studenten beduidend beter dan voorheen. Bij de laatste, de Willem de Kooning Academie, is de vooruitgang grotendeels te danken aan een enorme sprong vooruit bij één opleiding: vrijetijdsmangement (vtm).

Vorig jaar belandde vtm op een absoluut dieptepunt, vertelt onderwijsmanager Joke van Foeken van die opleiding. Maar vtm kreeg na het eerste blok een jaarrooster en het lijkt erop dat de studenten tevreden heeft gestemd. Voor het tijdig aanleveren van het rooster gaven zo'n 250 van de 350 vtm-studenten gemiddeld een drie, terwijl dat vorig jaar een 1,9 was (op een schaal van vijf).

'Het belangrijkste is dat we nu de organisatie van de opleiding op orde hebben en dus ook veel eerder betere roosters kunnen maken', zegt Van Foeken. 'Maar het is ook nu nog niet goed genoeg.' Inderdaad is de gescoorde drie maar op het randje voldoende. Bovendien scoort vtm op een andere vraag weliswaar veel beter, maar nog steeds onvoldoende: het tijdig doorgeven van de roosterwijzigingen krijgt van studenten een 2,7 in plaats van een 2,1. Dat moet volgend jaar beter kunnen, denkt Van Foeken.

Bij twee instituten neemt de tevredenheid over roosters juist af: bij het Instituut voor Bedrijfskunde en bij de Rotterdam Mainport University (RMU) steeg de ontevredenheid fors (over meer dan alleen de roosters overigens). RMU moest in één jaar een verhuizing, reorganisatie en accreditatie combineren.

De opleiding scheepsbouwkunde van RMU (die van Inholland is overgenomen) was al een zorgenkindje en zakt in de NSE nog verder weg van 3,4 naar 2,7. Eén van de directeurs van RMU, Alco Weeke, spreekt in dit verband van het 'dieptepunt der dieptepunten'.

Nationale Studenten Enquête 2013

Hekkenluiters HR klimmen uit dal

► **HR-opleidingen die vorig jaar laag scoorden in de NSE en de Keuzegids lijken over hun dieptepunt heen.** Dat oordelen studenten van verpleegkunde, autotechniek en ibl in de NSE. De verantwoordelijke directeuren zijn blij, 'maar het moet nog beter'.

DE DRIE BEHOREN TOT DE OPLEIDINGEN DIE VANUIT HET FOCUS-PROGRAMMA EXTRA AANDACHT KRIJGEN OMDAT ZE HET NIET GOED DOEN. 'Ik vind het plezierig dat we vooral op de inhoud van de opleiding omhoog zijn gegaan in de score', vertelt Hans van der Moolen, directeur van de gezondheidszorgopleidingen (IvG). Hij vindt het niet zo verrassend dat ook de waardering voor docenten omhoog ging. Zo steeg het oordeel over de 'didactische kwaliteit van docenten' van 3,0 naar 3,3. 'Daar hebben we veel in geïnvesteerd. Alle docenten hebben eind vorig jaar in hun klas bezoek gehad van seniordocenten van de lerarenopleiding. Daar zijn aanbevelingen uit gekomen en een aantal docenten heeft extra begeleiding en scholing gekregen. Sommigen hebben hun manier van lesgeven ingrijpend veranderd en betrekken studenten er nu veel meer bij.'

De positieve NSE-uitkomsten zijn motiverend voor de docenten, maakt Van der Moolen duidelijk. 'We zijn er nog niet, maar er ontstaat iets van een flow en een besef dat we de zaak kunnen verbeteren.'

autotechniek

De inzet begint vruchten af te werpen, constateert ook Ostara de Jager-Bes, directeur bij EAS en verantwoordelijk voor de opleiding autotechniek. Ze wijst op de ingezette curriculumverandering en op de faciliteiten op RDM Campus die zijn verbeterd. Met name dat laatste vertaalde zich in hogere NSE-scores. De enquêtevraag over 'geschiktheid van werkplekken' kreeg het oordeel 3,7 (was 2,7). 'We zitten op de goede weg, maar we zijn er nog niet', aldus De Jager. Begin dit jaar besloot de directeur dat alle docenten autotechniek een assessment moesten 'ondergaan' met als mogelijk resultaat dat sommige docenten een extra opleiding nodig hebben en anderen wellicht nieuwe taken zouden krijgen. Inmiddels is duidelijk dat één docent op zoek is naar een andere functie, eentje gaat op praktijkstage bij DAF en een aantal anderen gaat een masteropleiding volgen. De Jager: 'Docenten zijn erg betrokken bij de opleiding, maar de vraag was of ze met de juiste dingen bezig waren.'

international business & languages (ibl)

De Rotterdam Business School, en met name de opleiding ibl (international business & languages), heeft een roerig jaar achter de rug. Het opheffen en opdelen van het instituut RBS ging uiteindelijk niet door, maar veranderingen waren er wel. De onderwijsmanager ibl trok zich terug uit haar functie en het instituut kreeg in de per-

soon van Cees van der Kraan ook een nieuwe directeur. 'Ondanks dat zijn we in de NSE op een aantal punten omhoog gegaan', reageert Van der Kraan tevreden op de lichte stijging. 'De onderwijsmanager is vervangen door drie docenten die zich verantwoordelijk voelen en ook wat meer ruimte krijgen. Een van hun taken is het verbeteren van de studenttevredenheid, dus meer aandacht voor de student, juist ook buiten de les. Dat zie je al een beetje terug in de cijfers, maar het kan nog veel beter.' ■

OP DEZE ONDERDELEN GINGEN DE DRIE HEKKENSLUITERS HET MEEST VOORUIT: (> 0,3 2012 - 2013)

AUTOTECHNIEK

Geschiktheid van werkplekken	2,7	3,7	+1,0
Beschikbaarheid van werkplekken	2,7	3,7	+1,0
Digitale leeromgeving	2,6	3,4	+0,8
Geschiktheid van de onderwijsruimten	2,9	3,6	+0,7
ICT-faciliteiten	3,1	3,6	+0,5
Kwaliteit van feedback van docenten	2,9	3,3	+0,4
Tijdig bekendmaken roosterwijzigingen	2,8	3,2	+0,4
Mogelijkheid om zelf de inhoud te bepalen	2,7	3,1	+0,4
Gebruik van uitkomsten onderwijs-evaluaties	2,7	3,1	+0,4
Bereikbaarheid van de instelling	2,5	2,9	+0,4
Informatie over uitkomsten onderwijs-evaluaties	2,4	2,8	+0,4

VERPLEEGKUNDE

Tijdig bekendmaken roosterwijzigingen	2,4	2,8	+0,4
Reactie op klachten en problemen	2,3	2,7	+0,4

INTERNATIONAL BUSINESS & LANGUAGES

Geschiktheid van de onderwijsruimten	2,9	3,3	+0,6
Beschikbaarheid van werkplekken	2,1	2,7	+0,6
Tijdig bekendmaken van roosters	2,5	3,0	+0,5
ICT-faciliteiten	2,6	3,0	+0,4
Tijdig bekendmaken roosterwijzigingen	2,3	2,7	+0,4

(Her)inschrijving

1 SEPTEMBER: MOMENT VAN DE WAARHEID

Gekke mannetjes in strakke morphsuits moesten studenten verleiden om hun herinschrijving voor 1 september, en liefst nog voor de zomervakantie, te regelen. Het wordt spannend: Is de knop om bij studenten of zit de hogeschool straks met een reservoir aan laatbetalers. En wat dan?

OP HET MOMENT DAT DIT ARTIKEL WORDT GESCHREVEN IS NOG NIET BEKEND HOE DRUK HET EIND AUGUSTUS WAS BIJ HET STUDENT SERVICE CENTER. Waarschijnlijk behoorlijk druk. Maar als het goed is, was vanaf 1 september de rust weer hersteld. Afgelopen jaar is namelijk hard gewerkt aan een cultuuromslag rondom de (her)inschrijving. Zowel studenten als medewerkers moeten één datum in hun hoofd gegrift hebben: 1 september.

Als je op 1 september je (her)inschrijving niet hebt geregeld, word je uitgesloten van onderwijs. Je kunt dan geen colleges volgen, geen tentamens afleggen of afstuderen. Docenten en onderwijsinstututen die uit betrokkenheid met de student een oogje dichtknijpen en een niet-ingeschreven student toch toelaten in de collegezaal, schaden niet alleen het hogeschoolbelang, stelt manager studentregistratie Jacqueline Lavooy, maar wekken ook valse verwachtingen. Zonder inschrijving kunnen immers geen studiepunten worden bijgeschreven in het systeem Osiris en kunnen diploma's niet worden geregistreerd bij DUO.

GEEN 'CLEMENTIEPERIODE' MEER

DUO heeft de regels rondom inschrijving aangescherpt, maar ook het interne beleid van de Hogeschool Rotterdam is gewijzigd. Al sinds vorig collegejaar is de uiterste inschrijfdatum van 1 oktober verschoven naar 1 september. Lavooy: 'Vorig jaar hadden we nog een zogenaamde clementieperiode. Er zijn toen 2.500 studenten in de maand september ingeschreven. Dat waren vooral eerstejaars. Maar nu gaat Studielink op 1 september echt dicht. Slechts in uitzonderingsgevallen accepteert de HR te late inschrijvers. Een student die bijvoorbeeld twee dagen voor het verstrijken van 1 september te maken krijgt met het overlijden van een ouder en te laat is met herinschrijven, kan rekenen op coullance, maar het systeem wordt alleen opengezet als de student het met bewijsstukken, zoals een overlijdensakte, kan onderbouwen. De meeste telatkomers zijn "gewoon" te laat met het regelen van hun betaling voor 1 september.'

Lavooy benadrukt nog maar eens dat er meerdere belangen gediend worden met een tijdige inschrijving: 'Het gaat niet alleen om het na-

leven van de regels of de huishoudportemonnee van de hogeschool. Uit onderzoek blijkt dat studenten die zich te laat aanmelden ook vaak de studenten zijn die voortijdig uitvallen.' Bovendien heeft de Eerste Kamer net voor de zomer ingestemd met een wetswijziging waardoor de aanmelddatum nog verder wordt vervroegd naar 1 mei. Het signaal aan de hogescholen is dus duidelijk: Zorg dat je je zaakjes op orde hebt.

'DE SCHULDENPROBLEMATIEK ONDER STUDENTEN NEEMT AL JAREN TOE.'

SCHULD BIJ DE HOGESCHOOL

En dat heeft de hogeschool dus uit alle macht geprobeerd, met een uitgebreide campagne, maar ook via brieven, e-mails en sms'jes waarin studenten worden opgeroepen hun herinschrijving te regelen. Niemand kan zeggen dat hij niet wist dat het voor 1 september geregeld moet zijn.

Iets anders is dat Lavooy vaststelt dat de financiële situatie van studenten en hun ouders een tijdige herinschrijving steeds vaker in de weg staat. 'De schuldenproblematiek neemt al jaren toe. Er zijn veel schrijnende gevallen. We kunnen vaak niet incasseren op het moment dat er weer een termijn collegegeld afgelost moet worden. Op die manier bouwen studenten een schuld op bij de hogeschool. Wij waren de laatste hogeschool die hier redelijk coulant mee omging. Maar op die manier kon het schuldbedrag wel ophopen. Daarom moet de openstaande schuld nu worden afbetaald voordat je kunt herinschrijven. Dat vinden we eerlijker naar onze studenten toe. Maar het kan wel een obstakel zijn dat eerst uit de weg moet worden geruimd, voordat een student netjes voor 1 september zijn inschrijving kan regelen.' ■ *Esmé van der Molen*

Benieuwd hoe het ervoor stond op 1 september?

Lees de follow-up op onze site: profielen.hr.nl.

ROLSTOELBASKETBAL

Buiten schijnt de zon en is het korte-broeken-weer. Toch heeft klas 1b ergotherapie niet het zonnetje opgezocht, maar de maffe sportzaal aan de Wijnhaven. Vandaag staat namelijk een clinic rolstoelbasketbal op het programma.

'Iets is pas een handicap als er geen oplossing voor is'

MEREL, EEN VAN DE STUDENTEN ERGOTHERAPIE, HEEFT DE CLINIC GEORGANISEERD. Door drie operaties aan haar knieën kan zij niet meer normaal basketballen. Om haar lievelingssport toch te kunnen beoefenen, leek rolstoelbasketbal haar een ideaal alternatief. De keuze voor een clinic was snel gemaakt, omdat daardoor niet alleen het groepsgevoel van de klas wordt vergroot, maar de studenten ook zien wat aangepast sporten inhoudt. Merel kan er zo bovendien achter komen of rolstoelbasketbal een uitkomst voor haar knieprobleem is.

ZONDER ROLSTOEL BEN IK NERGENS

'Heb jij lenzen?', vraagt instructeur Dick van de Wetering aan een van de ergotherapiestudenten. Het meisje knikt. 'En vind je dat jouw slechte ogen een handicap zijn?', vraagt Dick weer. 'Nee', antwoordt het meisje, 'ik heb daar toch een oplossing voor.' Behendig rijdt Dick met zijn rolstoel door de groep studenten heen. 'Precies, iets is pas een handicap als er geen oplossing voor is. Zonder rolstoel ben ik nergens, maar mét is eigenlijk alles mogelijk.'

'Kort aanzetten en daarna lange halen', klinkt er door de gymzaal. Terwijl Dick vanaf de kant toekijkt, hangen de studenten voorover in de speciale sportrolstoelen en scheuren door de zaal. Al ruim zeven jaar geeft Dick rolstoelbasketbalclinics aan bedrijven, gemeentes en scholen. Door een spierziekte is hij vijftientig jaar

geleden in een rolstoel terechtgekomen. 'Met de clinics wil ik laten zien dat mensen in een rolstoel echt niet zielig zijn.'

GIVE AND GO

Sommige studenten hebben goed opgelet hoe Dick een bocht voordeed, maar anderen hebben de grootste moeite om de rolstoel in volle vaart te draaien zodat ze niet tegen de muur knallen. Als Dick vervolgens drie basketballen de groep in gooit, merken de studenten meteen hoe moeilijk het is om de rolstoel recht te houden en de bal toch te laten stuiten.

Na een half uurtje oefenen legt Dick de spelregels uit. Waar het ene team tegen elkaar opbotst en in elkaars wielen blijft haken, heeft het andere team de smaak goed te pakken. Met snel overspelen, of zoals Dick dat noemt 'give and go', vallen hun doelpunten bij bosjes.

'Ik ben kapot!', puft Merel terwijl ze uit haar rolstoel stapt. Bezweet maar voldaan kijkt ze van de zijkant toe hoe haar teamgenoten verder spelen. De studenten moeten straks als ergotherapeut anderen in staat stellen om hun dagelijkse bezigheden zo zelfstandig mogelijk uit te voeren. 'Door deze clinic heb ik de mogelijkheden van de rolstoel gezien, terwijl er in de opleiding juist vaak vanuit de beperking wordt gekeken', vertelt Merel. 'Of ik ook daadwerkelijk ga rolstoelbasketballen weet ik nog niet. Maar enthousiast ben ik zeker.' ■ Jonathan van Noord

BEELD: ANNET SCHOLTEN

Werkloosheid HR-afgestudeerden maar iets omhoog

Zelfs afgestudeerden van hbo-opleidingen in de gezondheidszorg en techniek zijn steeds vaker werkloos.

Maar: HR-afgestudeerden komen makkelijker aan het werk dan Amsterdamse hbo'ers, zo blijkt uit de HBO-monitor die net voor de zomer uitkwam.

ONDER DE AFGESTUDEERDEN VAN VOLTijd HBO-OPLEIDINGEN LIEP DE WERKLOOSHEID OP VAN RUIM ZES PROCENT IN 2011 NAAR NEGEN PROCENT IN 2012. De werkloosheid onder afgestudeerden van deeltijdopleidingen is 4,5 procent; voor alle hbo-afgestudeerden bij elkaar opgeteld komt de werkloosheid op 7,9 procent. Dat is nog altijd iets lager dan de werkloosheid onder mbo'ers, die ruim boven de tien procent uitkomt.

HR doet 't goed

Vergeleken met afgestudeerden van andere hogescholen doen die van de HR het goed. 'Slechts' zes procent (dat was vijf) is na anderhalf jaar werkloos. Afgestudeerden in Amsterdam hebben het een stuk lastiger gekregen om werk te vinden.

Opvallend genoeg zagen ook afgestudeerden van techniek de werkloosheid oplopen na twee jaren waarin ze juist steeds makkelijker aan een baan kwamen, maar de verschillen binnen de sector zijn groot. In sommige vakgebieden lijkt het wel alsof er geen economische crisis is. Onder werktuigbouwkundigen is de werkloosheid slechts twee procent. Afgestudeerden van technische informatica doen het nog beter met een werkloosheid van één procent. Maar van de milieukundigen had één op de vier geen baan en onder verkeerskundigen was dat zelfs dertig procent.

De werkloosheid is nog altijd verreweg het laagst in de gezondheidszorg, waar slechts 4,5 procent anderhalf jaar na afstuderen werkloos is. Van de afgestudeerde verloskundigen zit bijvoorbeeld helemaal niemand werkloos thuis. En ook logopedisten komen eenvoudig aan de bak: slechts 2,5 procent zit zonder baan. De kunstopleidingen leveren de meeste werklozen af: meer dan één op de negen ondervraagde kunstenaars (twaalf procent) was werkloos.

hoogste uurloon: 15,10 euro

De recent afgestudeerde hbo'ers uit de gezondheidszorg hebben het hoogste uurloon (15,10 euro) tegen bijvoorbeeld 14,13 euro per uur voor hbo-technici en 13,15 voor sociaal-agogen. Kunstenaars moeten rondkomen van 9,65 euro per uur.

Wie werk heeft gevonden, had daar meestal (84 procent) minder dan drie maanden voor nodig. De helft heeft na anderhalf jaar een vaste aanstelling. ■

HOP, Bas Belleman/Profielen, Jos van Nierop

de uitspraak:

KLACHT VAN:

student bedrijfseconomie

UITSPRAAK:

ONGEGROND

EEN TECHNISCHE STORING IN OSIRIS, EEN VAKANTIE TUSSEN DE TWEE INSCHRIJFWEKEN IN EN EEN HEFTIGE BUIKGRIEP. Drie redenen waarom de student bedrijfseconomie zich niet had ingeschreven voor de hertentamens uit blok twee en de tentamens van blok drie. En dat terwijl hij de punten hard

nodig had om geen negatief bsa te krijgen. De maandag na het sluiten van de inschrijvingsperiode ondernam hij dan ook meteen actie door naar zijn studieloopbaancoach te stappen en de examencommissie in te lichten. Als onderbouwning geeft de student aan dat eerstejaars alleen in week drie kunnen controleren of hun inschrijving goed is verlopen, terwijl hogerejaars dat in week vier nog kunnen doen. De student vindt dat de school ten onrechte onderscheid maakt tussen studenten. Hij kwam immers op maandag in week vier aan om alsnog te worden ingeschreven.

De examencommissie van het Instituut voor Financieel Management houdt voet bij stuk en geeft aan dat studenten een e-mail ontvangen om zich op tijd in te schrijven. Daarnaast

worden studenten geïnformeerd via het intranet HINT, voorlichtingsboekjes en posters. Uit onderzoek van de examencommissie blijkt ook dat er geen technische storing in Osiris is geweest. Het verhaal over de buikgriep komt tenslotte op losse schroeven te staan als blijkt dat de student op Twitter heeft gemeld dat hij ondanks zijn ziekte wel naar een verplichte les Engels ging. Dan had hij zich toch op school kunnen inschrijven?

Het college van beroep is dan ook niet overtuigd door de argumenten van de student. Hij krijgt geen toestemming om alsnog de herkansingen en toetsen af te leggen en moet het met een summercourse doen. ■ Jonathan van Noord

**Snel leren =
snel vergeten**

Beetje leren, pauzeren en veel vragen stellen. Als je wat actiever leert, blijft de stof beter hangen dan met het klassieke stampwerk.

LEER JE JE TENTAMENS DOOR EEN DAG VAN TEVOREN ALLES IN JE HOOFD TE STAMPEN? Zoveel mogelijk achter elkaar lezen, herlezen, onderstrepen, samenvatten en opnieuw lezen? Alles in je kortetermijngeheugen stoppen? Grote kans dat je er een prima cijfer mee haalt. Morgen. Want overmorgen ben je het weer vergeten. Dat je van stampwerk weinig opsteekt, wist je waarschijnlijk al, maar wat moet je anders? Nou, dat is eigenlijk heel simpel: vaker en korter leren met meer pauzes; veel vragen stellen (over jezelf en over de stof); en jezelf (laten) testen.

VAKER KORT EN ACTIEF LEREN

Psychologen houden zich al meer dan honderd jaar bezig met het de vraag hoe het brein leert. Afgelopen jaar publiceerden twee groepen onderwijspsychologen uitgebreide overzichtsartikelen waarin ze het belangrijkste onderzoek op een rijtje zetten. Ze keken naar de beste methodes en naar de meest gebruikte. Helaas overlappen die twee nauwelijks. De meeste studenten geven aan dat ze veel lezen, highlighten en samenvatten, maar dat zijn zeker niet de meest efficiënte manieren om te leren.

Wat bijvoorbeeld wel werkt, is vaker kort en actief leren. Met veel pauzes. Kwartiertje leren en dan iets anders gaan doen. Zo moesten Amerikaanse studenten Franse woordjes leren. De personen die drie dagen achter elkaar tien minuten leerden, scoorden een week later op een verrassingstoets beduidend beter dan de studenten die één dag lang dertig minuten leerden. Tijdens de geplande toets, direct na het leren, was er geen significant verschil tussen de twee groepen.

WETEN WAT JE NIET WEET

De stof verspreid leren is één van de oudste en best bewezen tips die psychologen kunnen geven. Hij is breed toepasbaar, goedkoop en werkt voor alle (onderzochte) leeftijden. Dit alles geldt ook voor de tip om herhaaldelijk te toetsen. Niet alleen draagt de test bij aan het beter onthouden van de stof, het zorgt er ook voor dat je beter weet wat je niet weet, zodat je vele malen efficiënter kunt leren. Zeker als je door iemand anders wordt getoetst en je feedback krijgt op hoe je het hebt gedaan, schieten de resultaten omhoog.

De drie iets nieuwere en minder onderzochte aanbevelingen zijn: vragen stellen over de stof terwijl je die leest of bekijkt (waarom is dit

SLIM

Welke vijf methodes om te leren werken goed? In volgorde van bruikbaarheid en resultaat:

- 1. Toetsen (jezelf testen of een toets afleggen)**
- 2. Verspreid leren (leren over langere tijd uitspreiden)**
- 3. De stof bevragen (waarom is dit zo?)**
- 4. Jezelf bevragen (wat wist ik al?)**
- 5. Gemixt leren (verschillende soorten lesstof door elkaar plannen)**

Deze twee zijn breed inzetbaar, veel bewijs, werken in lab en in de klas, verschillende leeftijden. Deze drie zijn minder onderzocht en minder breed inzetbaar. (Bij het stampen van Franse woordjes heeft 'de stof bevragen' misschien niet zoveel zin) en leveren tot nu toe minder spetterende resultaten op.

NIET (ZO) SLIM

Niet efficiënt en misschien zelfs nutteloos:

- Samenvatten
- Highlighten
- Herlezen
- Steekwoorden leren
- Visualiseren van de stof

Deze methodes hebben soms resultaat op zeer korte termijn en soms ook gewoon niet.

zo?), vragen stellen aan jezelf over wat je van de stof al weet en wat nieuw is, en het mixen van verschillende soorten stof in je programma. Het kan lonen hier wat mee te experimenteren, maar naar deze drie moet nog veel meer onderzoek gedaan worden.

SLIM/NIET-SLIM

In onderzoeken geven studenten aan vaak de minder efficiënte methodes te gebruiken (zie kader Niet (zo) slim). Ze lezen tot ze er dood bij neervallen, met een markeerstift in de hand. Sommigen komen ertoe een samenvatting te maken op basis van het gemarkeerde en een enkeling filtert daar weer steekwoorden uit. De stof is dan zo vaak door je hoofd gegaan dat het inderdaad voldoende zal zijn om je tentamen te halen. Maar het is niet efficiënt. Wellicht kun je met minder tijd en slimmer leren tóch betere prestaties halen. Het enige wat je hoeft te doen, is het leren een beetje plannen en de discipline opbrengen om je aan die planning te houden. Anders zit je aan het eind toch weer te blokken. ■ Olmo Linthorst

PLANNEN, AANDACHT EN IMPULSCONTROLE

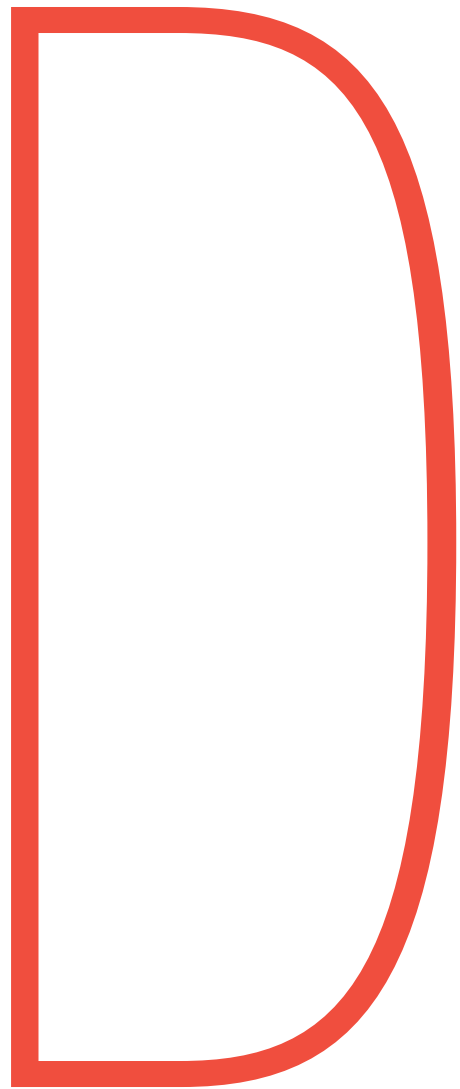
Een langlopend onderzoek van het Centrum Brein & Leren bij Hogeschool Saxion laat zien dat studenten die zeggen goed te zijn in plannen, de aandacht erbij houden en hun impulsen beheersen, succesvoller zijn dan studenten die aangeven dat minder goed te kunnen.

Bronnen:

'Improving students learning with effective learning techniques: promising directions from cognitive and educational psychology', John Dunlosky (et al), uit Psychological Science in the Public Interest, vol. 14, no. 1, december 2012.

'Inexpensive techniques to improve education: applying cognitive psychology to enhance educational practice', Henry L. Roediger III & Mary A. Pyc, uit Journal of Applied Research in Memory and Cognition, vol. 1, no. 4, januari 2013.

Daan Louter zit weer thuis in Rotterdam aan de boterhammen met hagelslag. Die moest hij missen toen hij stage liep in Londen, bij The Guardian. De cmd-student haalde een superstunt uit door te solliciteren met een site die na één dag 12.000 bezoekers trok. Wat stak hij op in Londen en wat kan de old school journalistiek van deze jonge hond leren?

Tekst **Esmé van der Molen**
Fotografie **Frank Hanswijk, Daan Louter**

**DE STUDENT
DIE STAGE LIEP
BIJ THE GUARDIAN**

'ZELF BEN IK BEWUST GESTOPT MET HET VOLGEN VAN HET LAATSTE NIEUWS. JE MIST ECHT NIKS.'

'HAGELSLAG, I MISSED YOU', TWEETTE CMD'ER DAAN LOUTER TOEN HIJ NET TERUG WAS NA VIERENHALVE MAAND IN LONDEN.

Hij was daar om stage te lopen bij The Guardian, een kwaliteitskrant die wereldwijd vooroploopt in digitale en interactieve ontwikkeling. Hoe kreeg de toen 21-jarige, lange Alblasserdammer het voor elkaar om binnen te komen bij een topkrant die beroemd is door de onthullingen van Wikileaks en de internetspionagezaak van de Amerikaanse geheime dienst NSA? Het antwoord: door een site te bouwen die onbedoeld 'viral' werd en het hele internet over ging.

'Klopt', blikt Daan Louter terug, nu weer gewoon in een spreekkamer op de locatie Museum-park van de Hogeschool Rotterdam. **'Er was geen vacature en ik wist dat een open sollicitatie zinloos zou zijn. Ik kwam al snel op het idee van een website.**

Ik had een tekst met daarnaast een foto van mezelf en terwijl je scrollt, gebeurt er iets met mij. Langzaam word ik volgehangen met interactieve "tools". Aan het eind sta ik voor het gebouw van The Guardian in Londen. Als *developer* wil ik op een andere manier verhalen vertellen en dat had ik in mijn eigen site toegepast. Ik stuurde de link 's avonds naar de medewerkers van het *interactive team* en al na vijf minuten kreeg ik een enthousiast mailtje terug. De volgende dag zette ik de link op Twitter. Ineens werd ik geretweet en ongeveer 900 keer genoemd. Mijn site trok die dag 12.000 unieke bezoekers en uiteindelijk zagen ook de toenmalige hoofdredacteur Ian Katz en opperbeaas Alan Rusbridger van The Guardian mijn site. Anderhalve week later mocht ik in Londen op gesprek en werd ik aangenomen.'

HOE WAS DE ARBEIDSCULTUUR BIJ THE GUARDIAN? JE WERKTE BIJ EEN TOPKRANT IN EEN WERELDSTAD.

WAS DAT TE MERKEN?

'Eigenlijk niet. De sfeer was opvallend relaxed. Niemand was aan het uitsloven of zo. We werkten hard, maar het was niet hysterisch. Ik begon om tien uur 's ochtends en ging door tot een uur of zeven. Je werkt natuurlijk wel bij een krant

en als iets af moet, ga je door. Daar hoorde je dan niemand over zeuren. Zo strak als het hier is, met nette werkdagen van negen tot vijf, was het daar niet.'

VOLGDE JE THE GUARDIAN AL LANGER?

'Ik kende de krant, omdat ik na de havo één jaar journalistiek heb gestudeerd. Zelf ben ik inmiddels bewust met nieuws gestopt. Je mist echt niks. Ik kijk wel regelmatig op NRC, The Guardian of Twitter, dus ik weet wat er speelt. Ik volg iets van vierhonderd mensen, ook journalisten. Ik vond het tijdens de onrust in Turkije bijvoorbeeld interessant om Bram Vermeulen te volgen. Maar echt precies weten wat er overall aan de hand is, daar schiet ik niks mee op.'

'JOURNALISTEN ZIJN VAN NATURE GEEN CREATIEVE MENSEN.'

BETAAL JIJ VOOR NIEUWS?

'Nee, en daar is niks mis mee. Dat is gewoon de markt. Ik denk wel dat mensen bereid zijn om te betalen voor nieuwe vormen van journalistiek. Bij The Guardian heb ik meegewerkt aan *Firestorm*, een interactief en persoonlijk verhaal over de bosbranden in Tasmanië. Daarbij gebruikten we tekst, fotografie, geluid, video en graphics. Ik verwacht dat mensen sneller voor zoiets willen betalen dan voor een traditioneel journalistiek verhaal van een praatje en een plaatje. Mensen zijn nog steeds geboeid door nieuws. Alleen hoe de journalistiek er nu uitziet, klopt niet. Als je vandaag het idee van een krant zou verzinnen, zou je worden uitgelachen.'

WAT KLOPT ER NIET AAN HET CONCEPT VAN EEN PAPIEREN KRANT?

'Sowieso dat analoge papieren ding dat iedere dag op je mat valt. We zijn eraan gewend dat alles op ieder moment beschikbaar is. Een krant is dus per definitie te laat. Het nieuws heb je al lang online gelezen. Je ziet nu allerlei nieuwe initiatieven, zoals De Correspondent van ex-NRC Next-hoofdredacteur Rob Wijnberg. Hij belooft achter het nieuws te gaan kijken, en de focus

DAAN LOUTER (22)...

...in juli 2013 afgestudeerd aan de HR-opleiding communication and multimedia design (cmd)

...werkte onder andere mee aan Schooltas, een interactieve iPad-app voor scholieren en won daarmee de Digital Interactive Award 2012

...ontwierp een interactieve site om te solliciteren naar een stageplek bij The Guardian, werd aangenomen en vertrok in maart 2013

...werkte daar onder andere mee aan een *interactive* over de verkiezing van de nieuwe paus en het journalistieke multimediasproject *Firestorm* dat wereldwijd veel aandacht trok.

www.daanlouter.com

Twitter: @ddaan

op het laatste nieuws los te laten. Ik hoop dat hij de verwachtingen kan waarmaken, want ik ben niet enige die afhaakt. De tijd is echt rijp om verhalen op een andere, meer interactieve manier te gaan vertellen, zoals in *Firestorm*.'

WAT HEB JIJ PERSOONLIJK GELEERD BIJ THE GUARDIAN?

'Ik hoopte dat ik technisch beter zou worden, en dat is ook gebeurd. Ik schreef al wel code, maar ik moest veel nieuwe dingen leren. Mijn Engels is ook een stuk beter geworden. En ik ben erachter gekomen dat ik het ontwerpen van verhalen veel leuker en dynamischer vind dan het ontwerpen van websites. Bij The Guardian moest ik veel doen in korte tijd. Journalisten keken over je schouder mee. Die waren echt niet onder de indruk van een photoshopje. Je moest gelijk een prototype hebben. Daardoor heb ik veel geleerd.'

WAT HEB JE EIGENLIJK GEHAD AAN JE OPLEIDING?

'Ik heb cmd altijd als startpunt gezien voor wat ik wil doen. Laatst keek ik nog eens naar mijn oude werk voor school. Het is bizar om het verschil te zien met wat ik nu kan. Maar als ik zelf geen doelen had gesteld, was het nooit gelukt om bij The Guardian stage te lopen. De opleiding heeft me misschien inhoudelijk niet zo heel veel gebracht, maar wel enthousiast gehouden. Er waren goede, inspirerende leraren, boeken en websites waar ik van kon leren.'

EN NU?

'Ik hoop dat ik terug kan naar The Guardian. En als dat niet lukt, heb ik een aantal andere "aanbiedingen" liggen. Door mijn site kreeg ik

'IK STUURDE MIJN SITE NAAR THE GUARDIAN EN KREEG NA VIJF MINUTEN EEN ENTHOUSIAST MAILTJE TERUG.'

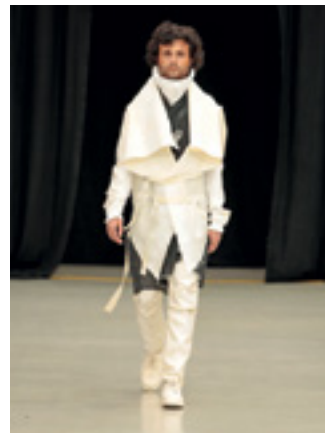
mailtjes van Nederlandse en Britse mediabedrijven die een keer willen kennismaken. Maar het liefst zou ik nog een tijdje bij The Guardian aan de slag gaan. Ik zou dan de journalistieke toolkit willen publiceren die ik heb ontwikkeld voor mijn afstuderen. Ik heb gezien wat er misgaat tussen journalisten en het *interactive team*. Journalisten weten vaak heel duidelijk wat ze willen vertellen, maar niet wat de beste manier is om dat te doen. Ze vragen bijvoorbeeld om een tijdlijn, terwijl er leukere opties zijn. Journalisten zijn van nature geen creatieve mensen, en digitaal is al helemaal niet hun vakgebied. Die toolkit kan ze helpen om

vanuit hun comfortzone – het verhaal – naar een nieuw gebied te gaan. 'Ik denk dat mensen als ik ervoor moeten zorgen dat meer nieuwsorganisaties zich hiermee gaan bezighouden. Maar werken bij een ontwerp bureau of iets met vrienden opzetten, trekt me ook. Ik denk wel dat ik over een jaar of tien weer in Rotterdam zit, en niet in het buitenland. Eigenlijk ben ik geen type dat alles achter zich laat. Ik ben nogal "homebased" en bovendien is online de hele wereld binnen je bereik. Mijn eigen verhaal bewijst dat: één tweet heeft ervoor gezorgd dat ik binnenkwam bij een van de beste kranten ter wereld.' □

DE (MODE)KLAS VAN 2013

Ze halen nachten door achter de naaimachine en stoppen al het spaargeld dat ze hebben in hun eindcollectie. En dat allemaal voor de paar minuten die hun modellen over de catwalk lopen. Zestien modestudenten volbrachten het weer. Profielen mocht backstage met drie van hen meekijken.

Fotografie backstage: **Joshua Bakarbessy**
 Fotografie catwalk: **Peter Stigter**
 Tekst: **Esmé van der Molen**

MIRTE VAN WIJNGAARDEN (26)
 COLLECTIE: UNTOUCHABLE (♂)

IN HET KORT: terug naar de rauwe, sterke man. Dus: naden niet afwerken, naden die op littekens lijken, grote kragen die bescherming bieden en stoere materialen als slangenleer en geitenleer.

'MIJN VADER STOND MODEL'

ALS IN EEN ROES GING HET VOORBIJ. ACHT MANNENMODELLEN LIEPEN IN TWEEËNHALVE MINUUT OVER DE CATWALK IN EEN OUTFIT VAN MIRTE.

En dat was het: het summum van vier jaar lang studeren, met als eindsprint de anderhalve maand waarin ze dag en nacht aan haar collectie Untouchable werkte. Ze begon met ontwerpen op haar studentenkamer in Breda, maar moest al snel uitwijken naar haar ouderlijk huis waar ze meer ruimte had én de steun van haar ouders. 'Mijn moeder heeft huishoudschool gedaan en kon me helpen met naaien. Mijn vader werkte net zo hard mee. Hij verfdde schoenen in andere kleuren, zette haakjes aan en stond model. Zonder hulp is het bijna niet te doen.'

Elke cent die ze had, stopte ze in haar collectie.

'Ik zal tussen de 3.000 en 3.500 euro hebben uitgegeven. Ik heb bijvoorbeeld twintig geitenvellen verwerkt en een broek gemaakt van waterslangenleer. Mijn opa was mijn grootste fan. Hij is vorig jaar overleden en heeft altijd in de confectione gewerkt. Een deel van de uitgaven heb ik kunnen doen met wat hij me heeft nagelaten. Dat is een fijn gevoel.'

Nu wacht de wereld. Na acht jaar studeren - Mirte deed eerst mbo mode - popelt ze om aan de slag te gaan. Liefst in de mannenmode, want het platte mannenlijf leent zich het beste voor de ontwerpen die zij wil maken.

www.mirtevanwijngaarden.com

EEN JAS VAN WOL, FIBERFILL EN LEERDRAAD. DE KATOENEN BROEK IS BEWERKT MET BLADZILVER EN VERF.

3D-JURKEN

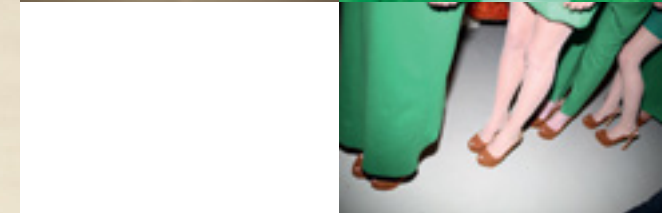
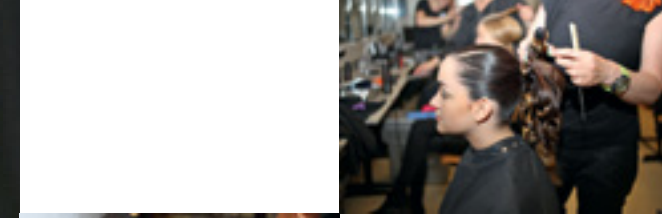
TAINA MARASCHINI (24)
COLLECTIE: MIMESIS (♀)

IN HET KORT: Mimesis betekent 'nabootsen'. Mensen kopiëren elkaar omdat ze benijden wat de ander bezit. Daarom de kleur groen (=jaloezie) en de 3D-uitsteeksels waarmee 'diamanten' worden gesymboliseerd.

EIGENLIJK WEET ZE NIET HOE ZE HET HEEFT GERED. Taina Maraschini komt uit Brazilië en heeft in Rotterdam geen familie en vrienden die haar konden helpen bij haar eindcollectie. Ook financieel was het afstuderen een kunst op zich. Omdat zij als niet-EU-student 7.000 euro collegegeld betaalt, had ze weinig budget voor haar collectie. 'Ik heb concessies moeten doen, bijvoorbeeld in de kwaliteit van mijn stof. Ik heb gebruikgemaakt van een digitale printtechniek waarmee ik mijn eigen dessins maakte. Dat was heel duur en dus kon ik het maar heel beperkt toepassen. Ik blijf het gevoel houden dat mijn collectie beter had kunnen zijn.' Toch sombert Taina niet. **De Braziliaanse is enorm gegroeid sinds ze in het derde jaar instroomde op de WdKA.** 'Ik heb geleerd om te experimenteren en onderzoeken. En mijn grootste struikelblok: ik heb hier echt leren naaien.' Prompt ontwierp Taina een collectie die veel vroeg van haar technische skills. Zo hebben haar jurken 3D-uitsteeksels. De eerste twee stukken die ze maakte, moest ze weggooien omdat de stof ongeschikt was voor deze techniek, maar verdere rampen zijn haar bespaard gebleven. De zondag voor de show had ze alles af en beleefde ze haar gelukkigste moment als ontwerper. Nu rest haar nog één 'research-year' in Nederland waarin ze een baan in de mode hoopt te vinden.

www.tainamaraschini.com

HET DESSIN VAN DE BLOUSE IS DOOR TAINA ONTWORPEN EN DIGITAAL GEPRINT. ZIE OOK DE 3D-ELEMENTEN IN DE ONTWERPEN, HIER IN DE BROEK (DIJBENEN).

KLEUR, PRINT,
GLADDE STOFFEN EN
BREISELS WORDEN
GECOMBINEERD
EN GEMIXT. VEEL
AANDACHT VOOR
DETAILS, ZOALS HIER IN
DE STROPDAS.

VROLIJKE NOOT IN DE CRISIS

VORIG JAAR LIEP ZE STAGE BIJ DE BEKENDEN ARNHEMSE MODETWEELING SPIJKERS EN SPIJKERS.

Vrouwenmode dus. Maar toen Marion Visser aansluitend op de stage begon aan haar eindcollectie, koos ze voor mannenmode. Een niet zo logische route. 'Dat typeert mij. Ik heb lang gezocht naar mijn stijl. Ik vind nou eenmaal te veel dingen leuk. Natuurlijk is het niet handig om een stage te doen in vrouwenmode en dan af te studeren met een mannencollectie. Maar ik ben wel blij dat ik dat heb gedaan. Ik ben niet zo van het grote, uitbundige werk, en in de mannenmode gaat het juist om details, om de kwaliteit van materialen, om kleine keuzes. Op de valreep van mijn tijd aan de academie heb ik dus gevonden wat mij ligt.'

De mannen van Marion vallen op; ze dragen kleur en prints. 'Ik had behoefte aan een vrolijke noot, vandaar. Mijn collectie is een tegenreactie op de crisissfeer die nu al jaren om ons heen hangt. Maar mannen moeten wel mannelijk blijven. Dus heb ik in de vorm en het silhouet gezocht naar nonchalance.'

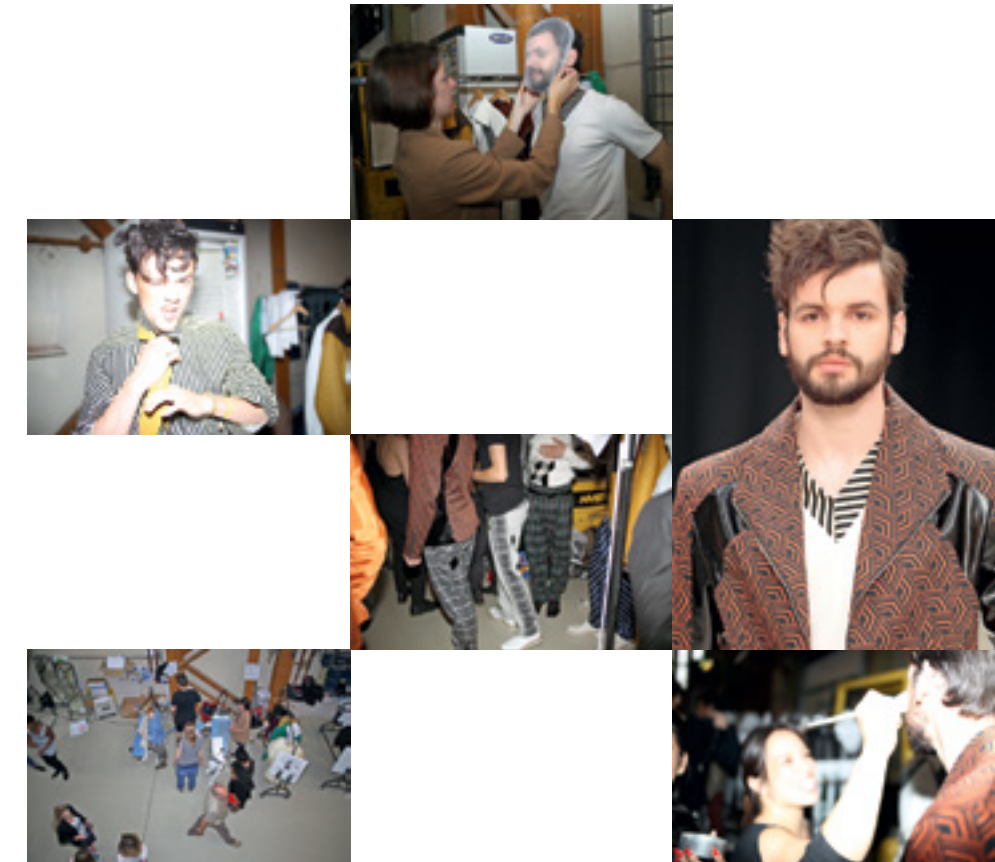
Met haar diploma op zak hoopt Marion ervaring op te doen in werk, stages of een traineeship. 'Ik heb veel geleerd op de WdKA, maar ik wil gewoon nóg meer leren.'

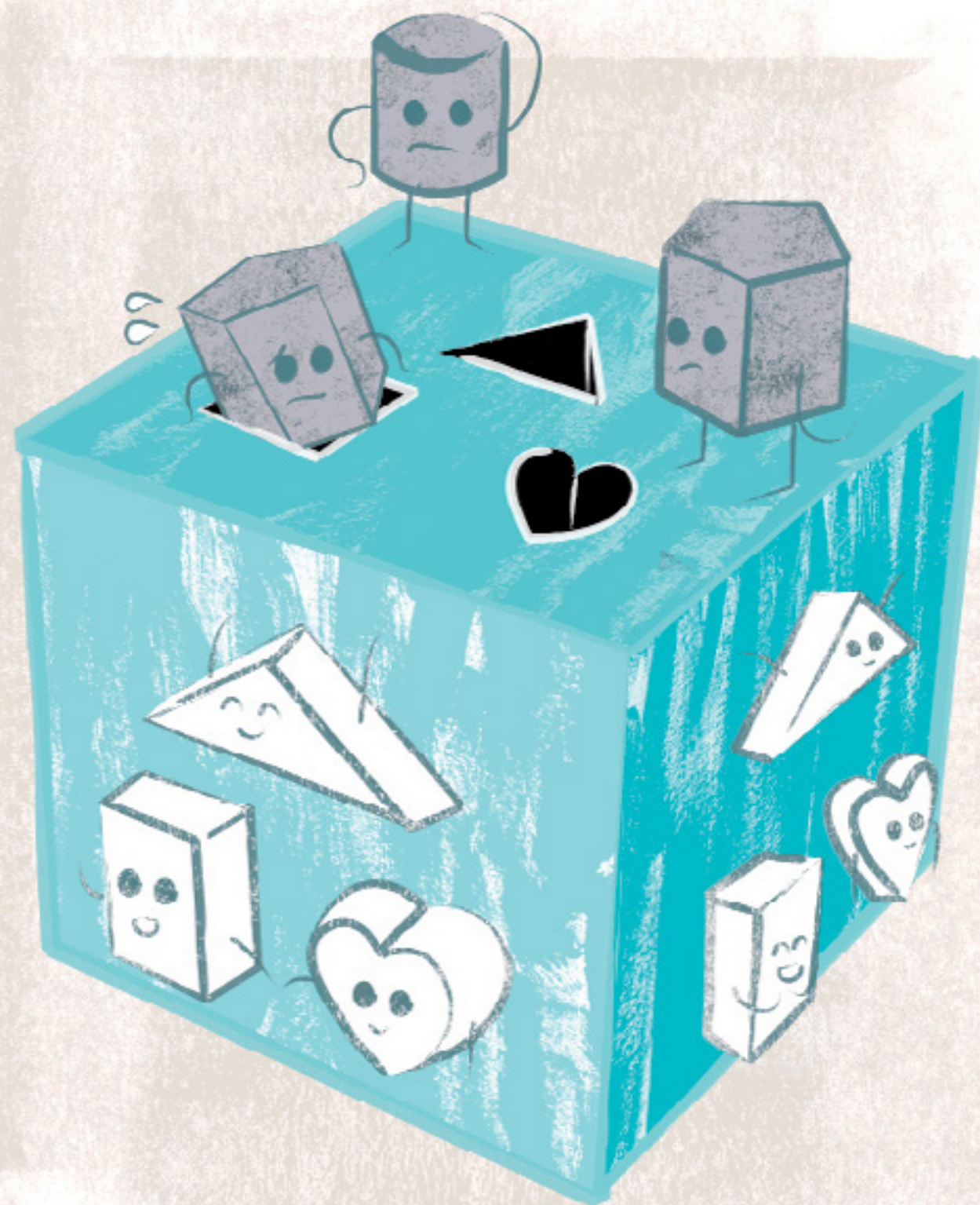
www.marionvisser.com

MARION VISSER (24)
COLLECTIE: IT DON'T MEAN A THING. IF IT AIN'T GOT THAT SWING. (♂)

IN HET KORT: een optimistische mannencollectie als tegenwicht voor de crisis. Kleur, (grafische) prints en verschillende materialen worden door elkaar gebruikt en gecombineerd.

Tekst: Olmo Linthorst Illustratie: Vivianne Leezer

HR wil soms eisen stellen aan mbo'ers

Hogescholen willen selectiever kunnen zijn in het aannemen van mbo'ers. Ook de Hogeschool Rotterdam wil graag gebruikmaken van een strenger toelatingsbeleid.

HET IS NIET ZO DAT MBO'ERS HET OVER HET ALGEMEEN ZO VERSCHRIKKELIJK SLECHT DOEN, zegt HR-directeur concernstrategie Johan Sevenhuijsen. Maar bij sommige opleidingen gaat de overstap van mbo naar hbo echt mis. 'Het sterkste voorbeeld is autotechniek. De helft van de mbo'ers die daar instroomt, heeft een commerciële opleiding achter de rug – soms wel in de autobranche, maar geen technische. Met die groep gaat het bij autotechniek niet goed.' Sevenhuijsen baseert zich op onderzoek van de Hogeschool Rotterdam naar de vraag hoe succesvol mbo'ers in het hbo zijn. Soms lijkt er een verband tussen het studiesucces van mbo-ers en hun vooropleiding. En soms ook helemaal niet.

Het HR-onderzoek kwam uit terwijl in de Tweede Kamer over dit onderwerp werd gediscussieerd. De minister van Onderwijs, Jet Bussemaker, wilde het eerst moeilijker maken voor mbo'ers om naar een willekeurige hbo over te stappen. Een wetsvoorstel moest de 'verwante doorstroom' meer reguleren, maar uit eerdere publicaties – ook in *Profielen* – blijkt dat er niet altijd een verband is tussen het succes van mbo'ers op het hbo en het feit dat ze een verwante of niet-verwante opleiding hebben gevolgd. Politici reageerden daarop verbaasd en de minister zwakte haar plannen af.

Bussemaker wil nu nog wel kijken of specifieke opleidingen meer toelatingseisen moeten stellen. Ongeveer zoals de HR het wil doen: gericht op groepen waar de overstap van mbo naar hbo duidelijk moeite oplevert en met specifieke aanvullende eisen.

'DRAMATISCH'

Zo zijn de cijfers over niet-verwante doorstroom bij autotechniek volgens de HR-onderzoekers 'dramatisch' te noemen. Slechts 27 procent van mbo'ers met een economisch diploma haalt in twee jaar zijn propedeuse autotechniek. Studenten die hun propedeuse niet binnen twee jaar halen, moeten in principe de opleiding verlaten. Bijna driekwart van deze specifieke groep mbo'ers zal de eindstreep dus

niet halen.

Voor Sevenhuijsen is dit een voorbeeld van een groep studenten die niet zomaar deze hbo-opleiding moet kunnen binnenkomen. 'Met deze studenten moet je, voordat ze beginnen, gaan praten over wat de opleiding precies inhoudt', zegt hij. 'En je moet toelatingseisen kunnen stellen. In dit geval wil je ze bijvoorbeeld van tevoren testen op hun technische vakkennis. En op natuurkunde en wiskunde bijvoorbeeld, want die vakken heb je op deze opleiding echt nodig.'

VERWANTE DOORSTROOM

Autotechniek is wel een heel saillant voorbeeld, zegt Sevenhuijsen.

Van zulke voorbeelden zijn er echter heel weinig. Bij autotechniek scoren de mbo'ers die wél een verwante opleiding achter de rug hebben beter. Van de 'technische mbo'ers' haalt 64 procent er binnen twee jaar zijn propedeuse. Mbo'ers met een techniekachtergrond scoren bij autotechniek zelfs twintig procent beter dan studenten uit het voortgezet onderwijs die aan de opleiding beginnen.

Maar dat de 'verwante doorstroom' beter scoort, is niet vanzelfsprekend. Verre van dat. Dat beeld kwam naar voren uit landelijke cijfers, maar het blijkt ook uit de cijfers van de Hogeschool Rotterdam. Net als in heel Nederland gemiddeld, doen ook op de HR studenten met een *technische* mbo-opleiding het beter op een *economische* hbo-opleiding dan studenten met een economische mbo-opleiding.

Er zijn meer voorbeelden van opleidingen waarbij juist de verwante doorstroom achterblijft. Soms zelfs bij een heel specifieke verwantschap. Studenten met een mbo-diploma werktuigbouwkunde die op de HR beginnen aan exact dezelfde opleiding op hbo-niveau, halen slechts in 38 procent van de gevallen hun propedeuse binnen twee jaar. Als je kijkt naar alle mbo'ers bij die opleiding met een technisch diploma gaat het beter (42 procent) en als je *alle* mbo-instroom bekijkt gaat het nog beter (44 procent). Hoe minder verwantschap met werktuigbouwkunde, hoe beter, zo lijkt het. ▶

STUDENTEN MET EEN TECHNISCHE MBO-OPLEIDING DOEN HET BETER OP HET HBO DAN STUDENTEN MET EEN ECONOMISCHE MBO-ACHTERGROND.

▶ WAT IS DE SUCCESFACTOR?

Soms scoren de verwante doorstromers wel beter, zoals bij verpleegkunde. De mbo'ers die deze opleiding eerst op mbo-niveau doen en doorstromen naar de hbo-opleiding, doen het met 61 procent juist veel beter dan andere mbo'ers.

Omdat er per opleiding zoveel verschillen zijn, kun je je afvragen wat nu precies de succesfactor is. Speelt in het studiesucces van mbo'ers naast de aansluiting niet ook de kwaliteit en aard van de hbo-opleiding mee? En de kwaliteit van de vooropleiding?

Dat laatste lijkt de goede score van spw te impliceren. Studenten van de mbo-opleiding sociaal pedagogisch werk scoren bij meer opleidingen beter dan alleen bij de hbo-variant sociaal pedagogische hulpverlening. Bij sph doen de spw'ers het bovengemiddeld goed (bijna driekwart haalt zijn P in twee jaar), maar zo ook bij pedagogiek of culturele en maatschappelijke vorming (beide ongeveer zeventig procent).

Spw'ers doen het bij deze opleidingen veel beter dan andere mbo'ers uit de sector zorg & welzijn en ook bijna even goed (bij pedagogiek) of zelfs veel beter (bij cmv) dan de studenten uit het voortgezet onderwijs. Ook bij maatschappelijk werk en dienstverlening doen spw'ers

het best aardig in vergelijking met de rest.

Maakt dat van spw een goede mbo-opleiding? Helaas laat het rapport niet zien hoe spw'ers het bij totaal andere opleidingen doen, zoals de technische of economische. Er zijn zoveel mbo-opleidingen dat steeds is gekeken naar de verwante mbo-sector (economie, techniek, zorg & welzijn en landbouw). Daarnaast zijn de meest populaire vooropleidingen onder de loep genomen, zoals in dit geval spw. Bij economische of technische opleidingen lopen te weinig spw'ers rond om ze specifiek te onderzoeken.

OPMERKELIJK: VERWANTE DOORSTROOM IS GEEN GARANTIE VOOR STUDIESUCCES.

VERWANTSCHAP: EEN VAAG BEGRIP

Omdat het mbo in vier heel brede sectoren is opgedeeld is het moeilijk om algemene uitspraken te doen over het succes van mbo'ers met een 'verwante' opleiding in het hbo. 'Verwant' betekent in dit onderzoek dus of heel specifiek verwant (mbo-opleiding met directe hbo-variant, zoals verpleegkunde en werktuigbouwkunde) of het is een heel brede verwantschap, zoals van de extreem brede mbo-sector economie naar de niet veel minder brede hbo-economie.

Eén algemene conclusie kan Sevenhuijsen wel trekken: veruit de meeste mbo'ers kiezen (binnen die brede sectoren) voor een verwante opleiding op hbo-niveau. Behalve bij de lerarenopleidingen voortgezet onderwijs gaat 66 tot 86 procent van de mbo'ers naar een verwante sector.

MAATREGELLEN

Omdat de verwantschap binnen de sectoren ook niet altijd evident is, verwacht Sevenhuijsen dat de minister nog in een aparte bestuurlijke maatregel een opsomming geeft van welke opleidingen precies op welke zouden moeten aansluiten. Dan zal de overstap van bijvoorbeeld mbo-werktuigbouwkunde naar hbo-werktuigbouwkunde geen probleem zijn. In theorie. □

HR-Rapport 'Verwante doorstroom'

De Hogeschool Rotterdam onderzocht het studiesucces van 10.407 mbo'ers bij de HR die tussen 2006 en 2010 voor het eerst naar het hbo gingen. Al deze studenten begonnen in september. Datzelfde geldt voor de vergelijkingsgroep uit het voortgezet onderwijs: 21.364 studenten die nooit eerder op het hbo zaten en er in september begonnen.

Alles wordt anders op de WdKA

De meeste opleidingen houden elke twee jaar hun curriculum tegen het licht. De Willem de Kooning Academie deed dat ook, maar besloot vervolgens om het programma compleet te herzien. Het traditionele onderscheid tussen 'autonoom' en 'toegepast' wordt losgelaten. WdKA-directeur Ina Klaassen legt uit waarom.

HET NIEUWE CURRICULUM VAN DE WDKA IS EEN TEKEN DES TIJD. Kunstenaars zijn niet langer einzelgängers die in isolement hun kunst produceren; ze heten zelfs geen 'kunstenaar' meer, maar 'creatieve pioniers'.

Bovendien is de beroepspraktijk van afgestudeerde academiestudenten 'hybride'. Bijna geen enkele kunstenaar werkt alleen binnen de grenzen van zijn specialisatie, is of autonoom of toegepast actief. Verder hebben digitale communicatie en nieuwe technieken het werkveld voorgoed veranderd.

Het oude model van opleiden past daarom niet meer, vindt de directie van de WdKA bestaande uit Jeroen Chabot (voorzitter) en Ina Klaassen (lid). Zij traden twee jaar geleden aan en maakten een grondige analyse van de positie van de WdKA. Klaassen: 'De commissies Veerman en Dijkgraaf hadden toen net een sterkere profilering van opleidingen op de agenda gezet. Wij zijn een economisch georiënteerde academie. Als je studenten wilt opleiden die in de creatieve sector hun brood kunnen verdienen, moet je ook mee veranderen met maatschappelijke ontwikkelingen. Het onderscheid tussen autonoom en toegepast is tegenwoordig niet meer zo relevant. Ondernemersvaardigheden zijn belangrijker geworden. Kunstenaars en ontwerpers halen hun inkomsten uit verkoop van eigen werk, werken in opdracht, in loondienst of doen tijdelijke projecten met subsidie. En hoewel ze een heel specifieke opleiding hebben gehad, tot modeontwerper of illustrator bijvoorbeeld, werken ze vaak ook buiten hun specialisatie.'

zelfregie

Gekozen werd om, het curriculum te organiseren in drie uitstroomprofielen: autonoom, sociaal en commercieel. Studenten volgen nog steeds een specifieke opleiding, maar vanaf het tweede jaar gaat de opleiding verbreden en kiest een student voor een van de drie uitstroomprofielen. Klaassen: 'Voorheen hadden we een algemene propedeuse. Pas daarna ging je specialiseren. In het nieuwe programma draaien we de volgorde om en hebben we een vakspecifie-

ke propedeuse. Je start dus gelijk met grafische vormgeving of mode, maar na de p gaan we verbreden in projectmatig onderwijs. Het oude model had een piramide-vorm, dit is meer een trechter.'

Het nieuwe programma heeft daarnaast vier inhoudelijke gebieden: public domain, open source, in transit en experience strategy, en daarbinnen is het onderwijs rond twaalf vraagstukken georganiseerd. WdKA-studenten moeten dus meer keuzes maken over de inrichting van hun eigen onderwijs en de kant die ze op willen als creatieve professional. Ze krijgen minder frontaal les, maar werken vaker in (discipline overstijgende) projecten.

In zes zogenaamde 'stations', voorheen werkplaatsen, kunnen studenten digitale en analoge technieken leren en toepassen. Een techniek als zeefdrukken is geen vast vak, maar een student kan het wel leren als het een relevante techniek is in een project of opdracht. Daarnaast zijn er, vooral in de propedeuse-fase, nog steeds verplichte vakken zoals algemene theorie.

Elders op de HR zien we juist een tegengestelde beweging, weg van de zelfregie. De trend is om méér structuur te bieden en rekening te houden met het 'puberbrein' van de student. Maar voor academiestudenten is dat geen goede aanpak, bevoegt Klaassen: 'Dat is niet de manier om creatieve mensen op te leiden. Studenten zijn bij ons geen consumenten van onderwijs. Zelfregie is heel belangrijk, maar daar beginnen we pas mee na anderhalf jaar en er is veel begeleiding door de inzet van peercoaches, studieloopbaancoaches, docenten en praktijkbegeleiders. Bovendien telt het programma, naast de normale toetsen, drie assessments. Als we denken dat een student niet de juiste keuzes maakt, volgt er een herkansing of verplicht studietraject.'

leercurve omhoog

Op de docentenopleiding is vorig collegejaar al in de propedeuse met het nieuwe curriculum gestart. Klaassen: 'Er volgt nog een evaluatie, maar de eerste signalen wijzen erop dat

de leercurve steiler is. Studenten leren meer in kortere tijd.'

De andere opleidingen van de WdKA starten dit collegejaar met het nieuwe curriculum in het eerste en vierde jaar. Het jaar daarop gaan ook het tweede en derde jaar meedraaien.

Met de verbreding in het onderwijs hoopt de WdKA studenten dus beter voor te bereiden op de beroepspraktijk. Maar wat geeft het daarvoor op? Klaassen: 'Misschien verlies je de echt-autonomen of de mensen die alleen met typografie bezig willen zijn, de superspecialisten. Het kan zijn dat zulke studenten liever voor een autonoom georiënteerde academie kiezen. Maar voor de meerderheid van de studenten die wij hier in huis hebben, verwacht ik dat het een verbetering is.' □ *Esmé van der Molen*

Profielen werkt aan een follow up-artikel over het nieuwe curriculum. Docenten en studenten die hun ervaringen willen delen, kunnen mailen naar profielen@hr.nl.

DRIE UITSTROOMPROFIELEN WDKA

Autonomous practices:

Artistieke ambitie en expressiemogelijkheden van de kunstenaar/ontwerper staan centraal. Ontwikkelt zijn werk in onafhankelijkheid. Bijvoorbeeld: opleiding autonome beeldende kunst of product design.

Social practices:

Artisticiteit wordt gebruikt om mensen/groepen iets te leren, identiteit te geven, bewust te maken, te 'empoweren'. Bijvoorbeeld: docent beeldende kunst & vormgeving, maar elke andere WdKA-opleiding past in dit profiel.

Commercial practices:

Artistieke vaardigheden worden ingezet voor commerciële doelen en het bereiken van een (groot) publiek. Bijvoorbeeld: leisuremanagement, advertising, maar elke andere WdKA-opleiding past in dit profiel.

AFGESTUDEERD

Desiree Wolters

Tot 2012:
vastgoed en makelaardij
Nu:
vastgoedadviseur
bij JonesLangLaSalle

Carrière in vastgoed, ondanks crisis

Ze heeft een auto, telefoon en laptop van de zaak en werkt meer dan een fulltime werkweek. Desiree Wolters (24) is een van de gelukkige afgestudeerden vastgoed en makelaardij die aansluitend op haar studie aan het werk kon. Bij JonesLangLaSalle om precies te zijn, een van de grootste vastgoedbedrijven ter wereld.

CV

2012-heden
vastgoedadviseur
JonesLangLaSalle
2012
stage bij
JonesLangLaSalle
2009-2012
studie vastgoed en
makelaardij
2008-2009
studie economie
Erasmus Universiteit
Rotterdam
2007-2008
studie bedrijfskunde
Erasmus Universiteit
Rotterdam

'IK HEB VEEL GELUK GEHAD', VINDT DESIREE WOLTERS. GELUK, omdat ze via een vriend van een vriend het telefoonnummer kreeg van de directeur van JonesLangLaSalle in Utrecht en ze via die ingang aan een stageplek kwam bij de internationale vastgoedgigant. 'Toen ik dat nummer 's middags belde, kreeg ik een verbaasde maar enthousiaste directeur aan de lijn. Normaalgesproken werd hij nooit direct gebeld met een stageverzoek, maar hij wilde me een kans geven. De volgende ochtend moest ik mijn visie op de vastgoedcrisis geven en mijn idee over de kansen van het bedrijf. Na die nacht tot vier uur te hebben doorgehaald, was mijn mailtje de volgende ochtend het eerste in zijn inbox. Ik mocht op gesprek komen en vervolgens stage lopen. Toen hier per juni een vacature vrijkwam, heb ik snel mijn scriptie afgemaakt en sindsdien houd ik me bezig met de verhuur van kantoren in Utrecht.'

KANTOORPANDEN

Wolters ontwikkelde haar interesse voor vastgoed toen ze op de middelbare school zat. '95 procent van de dag heb je een dak boven je hoofd. Is het niet op je werk, dan wel thuis. Maar omdat ik van het gymnasium kwam, wilden mijn ouders liever dat

ik naar de universiteit ging. Ik probeerde de studies bedrijfskunde en economie, maar de universiteit was toch niet praktisch genoeg voor mij. Als ik op de Maasboulevard liep en de skyline van Rotterdam zag, vond ik dat zo vet. Ik zag me al als makelaar door zo'n pand lopen. Niet snel daarna heb ik me op de hogeschool ingeschreven voor vastgoed en makelaardij.'

**'DOOR DE CRISIS MOETEN
WIJ HARDER WERKEN VOOR
MINDER GELD.'**

ALTIJD EN OVERAL BEREIKBAAR

'Toen ik hier binnenkwam, begon ik eigenlijk vanaf nul. Op de hogeschool leer je de basis, maar op kantoor leer je het vak pas echt. Ik heb wel veel gehad aan de rechtenvakken. Iedere zin die ik typ of sms is in principe een juridisch document. In het begin werd alles wat ik verstuurde dubbel gecheckt. Ook heb ik op school goed leren samenwerken. Ik ben dan wel iedere dag bezig met stenen, uiteindelijk werk je toch met mensen. Het vele samenwerken

FOTO: WENDY VAN AAL

was soms ook in mijn nadeel. Door het groepswerk kon ik nooit helemaal laten zien wat ik kon. Die uitdaging heb ik op school wel gemist.

'Het is lekker om na al die jaren studie nu echt aan de slag te zijn. Een typische werkdag heb ik niet. Ik ben altijd voor half negen op kantoor. Dan begin ik met het verwerken van mijn mail. Vervolgens heb ik tegen het eind van de ochtend vaak een bezichtiging. De middag is ook altijd goed gevuld. Zo had ik net een *conference call* met een belegger uit Londen en aan het eind van de middag volgt een onderhandeling over een huurvoorstel van een kantoorpand. Al met al maak ik meer dan een fulltime werkweek. Iedere avond ben ik nog wel even met mijn werk bezig en één ochtend in het weekend zit ik aan het beantwoorden van mailtjes. Natuurlijk zijn de auto, laptop en telefoon van de zaak hartstikke leuk, maar ik moet wel altijd bereikbaar zijn en overal kunnen werken. Je bent hier nooit klaar en je moet je blijven bewijzen.'

GEEN BOEMAN VOOR CRISIS

'Op het werk zagen we de vastgoedcrisis al aankomen. Ons hoofdkantoor staat in de VS en daar was de bubbel al eerder gebarsten. Door de crisis

kwamen panden leeg te staan en zijn ze minder waard geworden, waardoor ik harder moet werken voor minder geld. Maar als je in deze moeilijke tijd een deal kan sluiten, doe je het straks als de markt aantrekt met twee vingers in je neus. In de goede tijd is er te veel gebouwd en daar heeft iedereen op meegelift. Er is niet één boeman aan te wijzen of één enkele oplossing.

'Over tien jaar hoop ik in het buitenland te werken. Vooral in India of Brazilië, daar wordt nog zoveel gebouwd. Maar om die stap te maken, moet ik eerst nog veel leren over vastgoed. Dat zou ik beginnende vastgoedstudenten willen meegeven: kies je stage goed uit, doe je best en laat zien dat je hard werkt. ■ *Jonathan van Noord*

**GELEERD OP DE HR:
samenwerken en
juridische vakken
GEMIST OP DE HR:
uitdaging in
groepsopdrachten**

JonesLangLaSalle is een Brits-Amerikaans bedrijf dat gespecialiseerd is in commercieel vastgoed. Het bedrijf telt meer dan 47.000 werknemers en is actief in meer dan zestig landen. JonesLangLaSalle heeft enkele bijzondere panden in zijn beheer, waaronder de Taipei 101 in Taiwan.

FOTO: LEVIEN WILLEMSE

HELL

ACHT JAAR OUD WAS TONY TOMAR TOEN HIJ VOOR HET EERST BOKSHANDSCHOENEN AANTROK. Tien jaar later meldde zijn moeder hem aan bij het zwaarste onderdeel van de Koninklijke Landmacht: het korps commandotroepen. Ze hoopte dat hij hier eindelijk in het gareel zou lopen. Negen jaar werkte Tony als commando, daarna was hij zes jaar lijfwacht. Toen werd hij portier van café De Witte Aap. Het was de barman die met hem wilde sporten. Dus nam Tony hem mee naar het Museumpark. Een passant vroeg of hij ook mee mocht doen. Langzaam werd de groep steeds groter. Bootcamp Tony was geboren. Nou ja, eerst noemden de cursisten het HELL. ‘Omdat ze de hele week spierpijn hadden’, vertelt Tony. De naam werd veranderd, maar de methoden bleven hetzelfde. Een militaire training met een knipoog. Ik meld me op een zondagmiddag in het Museumpark. Zo’n twaalf cursisten hebben zich verzameld. We beginnen met vier rondjes hardlopen; na elk rondje moeten we 25 keer opdrukken. ‘Kan niet bestaat niet!’, hoor ik Tony schreeuwen naar een meisje dat na twaalf push-ups wil opgeven. Eerder op de dag vertelde Tony mij dat hij weddenschappen met jongens sluit. Als hij hun vriendin helemaal *in shape* krijgt, dan krijgt hij een fles whisky van hen. **Eén van de elementen van de commando's is dat de groep wordt gestraft als een cursist er niet is.** Dan duurt de bootcamp geen twee maar tweeënhalve uur en moeten er honderd extra push-ups worden gedaan. Bootcamp Tony gaat altijd door, ook als het vriest en sneeuwt. ‘Op de sportschool geef je misschien zeventig procent’, zegt Tony. ‘Ik wil dat je alles geeft, dat je je grenzen verlegt.’ Bij de derde buikspieroefening op rij, kom ik niet meer overeind. ‘Pijn bestaat niet!’, schreeuwt Tony in mijn oor. ‘Pijn is een emotie!’ Ik bijt op mijn tanden en kom met het laatste beetje leven in mijn lijf overeind. Dan krijg ik twee bokshandschoenen toegeworpen. Ik moet ze aantrekken en zeventig keer boven mijn hoofd houden. ‘Ik wil dat je de hele week aan mij denkt!’, schreeuwt Tony nu tegen mij. Zijn gezicht is heel dichtbij. Ik kijk in zijn donkere ogen, ik wacht tot hij zal knipogen, maar dat doet hij niet. Maandagochtend kom ik niet zonder hulp uit bed, dinsdag doet het vasthouden van mijn tandenborstel pijn, woensdag is het strikken van mijn veters nog steeds een opgave, donderdag sla ik mijn wekelijkse rondje Plas over, vrijdag probeer ik weer rechtop te zitten. In het weekend lukt het nog altijd niet om de vaatwasser uit te ruimen. Ik denk de hele week aan Tony. ■

Ernest van der Kwast is schrijver. Vorig jaar verscheen zijn laatste boek: *Giovanna's navel*.

NIEUW FESTIVAL OPENT CULTUREEL SEIZOEN WERELD VAN HET WITTE DE WITHKWARTIER

Het jaarlijkse festival in de meest creatieve straat van Rotterdam is terug onder een nieuwe naam: **De Wereld van het Witte de Withkwartier**. Het nieuwe kunstenfestival zet de straat in de spotlights met het thema *Light UP!*. Met het festival wordt het culturele seizoen in Rotterdam geopend. Een weekend vol kunst, muziek, performances en zelfs een eigen live radioverslag. *13-15 september*
Info www.festivalwww.nl

MUSICAL JESUS CHRIST SUPERSTAR OP RDM CAMPUS

Van 13 t/m 22 september vindt op RDM Campus een unieke uitvoering van de wereldberoemde musical Jesus Christ Superstar plaats. Amateurs en professionals staan samen met een live band op het podium. Het bekende verhaal over de laatste dagen van Jezus krijgt een Rotterdamse twist op een bijzondere plek midden in de haven. Kaarten voor deze musical zijn te bestellen via de site van het Luxor Theater. www.luxortheater.nl

FOTOS: JOSHUA BAKARBESSY

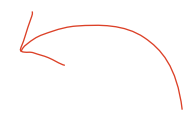

TIP

SCIENCE TIJDENS HET STAPPEN DISCOVERY FESTIVAL ROTTERDAM

‘Een uitgaansnacht met inhoud’, zo beschrijft het Discovery Festival zichzelf. Voor de tweede keer wordt dit festival gehouden in drie steden tegelijk. Naast Rotterdam ook in Amsterdam en Eindhoven. Alles draait op het Discovery Festival om de kick van het ontdekken. Vanuit het thema *No Order* wordt de chaos omarmd en verder gekeken dan de toekomst. Samen met jonge wetenschappers ben je proefpersoon in hun live experimenten. Naast wetenschap is er ook kunst en kan je tot laat in de nacht gaan feesten. Ook een proefje wagen? Tickets zijn te bestellen via de website. *27 september, Museumpark en Onderwijscentrum Erasmus MC*
Info en kaarten www.discoveryfestival.nl

Jonathan eet: hamburgers HAMBURG GEEFT DE BURGER MOED

HEEFT DE TYPISCH AMERIKAANSE HAMBURGER IETS TE MAKEN MET DE DUITSE STAD HAMBURG? JAZEKER. Duitse zeelieden brachten voor het eerst tartaarvlees uit Rusland naar de havenstad. Emigranten uit Hamburg introduceerden de ronde schijf in de Verenigde Staten waar het al snel de naam *hamburger beefsteak* kreeg. Doe het tussen een broodje en 's werelds bekendste snack is geboren. Niet vreemd dus dat Rotterdams nieuwste hamburgerrestaurant met trots de naam Hamburg draagt. Geglazuurde witte tegeltjes aan de muur en een ouderwetse weegschaal op een groot houten hakblok. Het is net alsof je in een oude slagerij bent beland, totdat je uit het raam kijkt en je de terrasjes van de Witte de Withstraat ziet. Bij Hamburg eet je, zoals ze het zelf zeggen ‘echte burgers met verse ingrediënten en eerlijk vlees. Geen geur-, kleur- en smaakstoffen en geen vlees uit de bio-industrie.’ **Mijn oog valt bij het openen van de kaart op het pronkstuk van het menu. De Hamburg.** Een burger van 270 gram Black Angus rund met sla, tomaat, rode ui, augurk, cheddar, gruyère, pancetta en echte Hamburgsaus. Het rundvlees van deze burger is afkomstig van de duurzame Anna Paula Ranch in Uruguay. Mijn compagnon bestelt de lamsburger waarop de vriendelijke ober de gorgonzola topping adviseert. Het lamsvlees is immers geglaceerd met appelstroop wat perfect matcht met het scherpe van de Italiaanse blauwe kaas. Nadat wij ons nummertje hebben gekregen, lopen we met onze burgers nog geen tien minuten later van de grill terug naar ons tafeltje. **De goudbruine, huisgemaakte frietjes zijn een welkome afwisseling bij dit gegrilde geweld.** Want na de eerste hap moet je genoeg nemen met het feit dat dit geen charmant etentje gaat worden. De saus loopt langs je mondhoeken en je kunt niet anders dan je vingers schaamteloos aflukken. Wat is dit een heerlijke burger. ■ *Jonathan van Noord*

De Hamburg kost €12,90
HAMBURG, Witte de Withstraat 94B, Rotterdam

Toch liever een ruimer assortiment aan vegetarisch?
Burgertrut aan de Meent is het juiste adres.
Burgertrut, Meent 129, Rotterdam
Nog steeds trek?
Probeer dan eens de Bad Maddafakka van BAR.
BAR, Schiekade 201, Rotterdam

WIE BEN JIJ DAN?

GLENN VAN DER KRAAN (23) Derdejaars culturele en maatschappelijke vorming (cmv) Jeugdtrainer Feyenoord

Naast zijn opleiding cmv is Glenn van der Kraan het liefst op het voetbalveld te vinden. Niet als speler maar als jeugdtrainer. Bij Feyenoord.

Is het te combineren, cmv en Feyenoord?

'Ik had graag onder de topsportregeling willen vallen, maar die geldt niet voor trainers. Dus nu ben ik afhankelijk van de docent. Ik ben doordeweeks al gauw meer dan twintig uur met Feyenoord bezig. Dan heb ik het niet eens over de internationale toernooien die in de weekenden vallen. Om mijn afwezigheid te compenseren moet ik bijvoorbeeld extra opdrachten maken.'

Hoe ben je bij Feyenoord terechtgekomen?

'Na mijn vwo wilde ik graag bewegingswetenschappen studeren in Brussel. Daar heb ik twee jaar een van de jeugdelftallen van Anderlecht getraind. Toen ik met dat team een toernooi in Nederland moest spelen, werd ik aangesproken door iemand van Feyenoord. Die had nog nooit een Nederlandse trainer zo goed in het Frans horen coachen. Een week later ging de telefoon. Aan de andere kant van de lijn was Stanley Brard, hoofd van de jeugdopleiding van Feyenoord.'

Maar toch cmv gekozen?

'Omdat mijn vakkenpakket niet aansluit bij de studie in België moest ik op zoek naar een andere opleiding. Mijn broer heeft cmv gedaan en werkt ook bij Feyenoord. Toen was de keuze snel gemaakt.'

Mooiste moment bij Feyenoord?

'Dat was afgelopen mei. Omdat Feyenoord voor de derde keer op rij was verkozen tot beste jeugdopleiding van Nederland werden wij gehuldigd in het stadion. Dat geluid in de catacomben van een kolkende Kuip en het ererondje dat volgde, geven me nog kippenvel.'

Waar eindig je in de voetballerij?

'Bij Feyenoord wil ik blijven doorgroeien. Maar ik heb wel de ambitie om ooit bij een andere topclub in het buitenland aan de slag te gaan.' **Jonathan van Noord**

FOTO: LEVIEN WILLENSSE

ACCOUNTMANAGERS AANSLUITING
010-794 40 73
aansluiting@hr.nl

**BEDRIJFSBUREAU
TOELATINGSEXAMENS EN
ONDERSTEUNEND ONDERWIJS**
Museumpark H01.038,
010-794 60 00

**CENTRALE MEDEZEGGENSCHAPSRAAD
(CMR)**
Museumpark H, 010-794 45 18

CENTRUM VOOR TOPSPORT EN STUDIE
Contactpersoon: Coen Duijverman
Kralingse Zoom N1.116, 010-794 62 44

COPYSHOPS XEROX
Academieplein: 010-794 49 16
Kralingse Zoom: 010-794 62 18
Museumpark: 010-794 42 01

DECANEN
Wil je een afspraak maken met een studentendecanaat? Of wil je informatie over de werkzaamheden van het decanaat?

Ga dan naar <http://hint.hro.nl/studentendecanaat>

LET OP, er zijn decanen aanwezig op de vier hoofdlocaties van de Hogeschool Rotterdam (Academieplein, Kralingse Zoom, Museumpark, Wijnhaven 61) en bij de Pabo Dordrecht. Studeer jij op een andere locatie dan de bovengenoemde, kijk dan goed op de webpagina naar 'Wie zijn de decanen?' om te zien tot welke locatie jij je moet wenden.

HR SERVICES
Rochussenstraat RS.11.011
010-794 43 02 / fax 010-794 43 69

INTERNATIONAL OFFICE
Kralingse Zoom, K.B2.126,
010-794 60 05, internationaloffice@hr.nl
hint.hro.nl/intoff. Balie dagelijks open van 10-12 en 14-16

KEUZEONDERWIJS
Voor vragen over keuzeonderwijs (keuzevakken en minors)
Rochussenstraat 198, RS.00.411,
010-794 45 22, keuzeonderwijs@hr.nl

MEDIATHEKEN
Info op <http://mediatheek.hro.nl>
Catalogus op <http://vubissmart.hro.nl>

Academieplein
010-794 48 20. Open: ma/di/do 8.30-21.00, wo/vr 8.30-17.00

Dordrecht
078-611 26 15. Open: ma 15.00-18.30, di 09.00-12.30 en 18.00-20.30, wo 10.00-14.00, do 10.00-15.00, vr 10.00-14.00

Kralingse Zoom
010-794 62 78. Gebouw II, K.N1.104.
Open: ma/di/do 9.00-16.30, wo 9.00-21.00, vr 9.00-16.30

Museumpark
010-794 43 93. Open: ma t/m do 8.30-21.00 u en vr 8.30-16.30

Wijnhaven

010-794 47 02 (balie), 010-794 47 73 (kunstkelder), 010-794 46 54 (werkkamer).
Open: ma t/m do 8.30-21.00, vr 8.30-17.00

NB: Tijdens schoolvakanties zijn er gewijzigde openingstijden!

**READERSHOPS
Academieplein**
kelder: A.K.24. Open: ma/do: 8.30-18.30, di/wo: 8.30-16.30 en vr: 8.30-15.30
Kralingse Zoom
In Selexyz. Open: ma t/m vr 9.00-17.00
CoM: Studie Bijdehand
Museumpark
MP.L00.307

Open regulier: ma/do 9.00-10.30, 13.00-14.00, 17.30-18.30, di/wo/vr 9.00-10.30, 13.00-14.00. Aangepaste openingstijden in de eerste lesweek van een kwartaal en tijdens de introductie week. ma/do 9.00-12.30, 13.00-15.00, 17.30-18.30, di/wo/vr 9.00-12.30, 13.00-15.00.

SERVICE DESK ICT
010-794 44 11
Kijk voor de openingstijden op Hint
Academieplein, B.1.02, ictac@hr.nl
Kralingse Zoom, B.1.126, ictkz@hr.nl
Museumpark, MH01.321, ictmu@hr.nl
Wijnhaven/Blaak, 0.316, ictwi@hr.nl

STUDENT AAN ZET (PEERCOACHING)
Museumpark MP.H00.050,
010-794 51 06. Open: ma-vr 9.00-17.30

**MENTORATEN
AMANI**
Voor Marokkaanse studenten
010-794 40 68, amani@hr.nl

ANTUBA
Voor Arubaanse en Antilliaanse studenten,
010-794 53 29, www.antuba.nl, antuba@hr.nl

MAKANDRA
Voor Surinaamse studenten
010-794 40 68, makandra@hr.nl

LALE
Voor Turkse studenten
010-794 40 68, lale@hr.nl,
mentoraatlale.hyves.nl.

**STEUNPUNTEN
POWERPLATFORM**
Voor en door studenten met een functiebeperking
Kralingse Zoom, 010-794 62 48, www.powerplatform.nl.

STUDENTEN SERVICE CENTER
Museumpark visitor centre,
010-794 42 00
Open: 9.00-17.30

STUDERENDE OUDERS AAN ZET
Voor (a.s.) studerende ouders
010-794 51 13,
studerendeoudersaanzet@hr.nl

SUPPORTTEAM 21+ EN DEELTIJD
Voor 21+ en deeltijdstudenten
010-794 51 06, supportteam@hr.nl

**STUDIOVOORLICHTING EN
STUDIEKEUZEBEGELEIDING**
Museumpark visitor centre,
010-794 44 00,
studiovoorlichting@hr.nl
Open: ma/vr. 9.00-17.30

DE TAALDESK & HELPDESK EXACT
Algemene vragen over taal (zowel Nederlands als Engels) en bijspijkermodules kunnen gesteld worden via taaldesk@hr.nl.
Voor vragen over bijspijkermodules voor exacte vakken (natuur-, wis- en scheikunde), mail helpdeskexact@hr.nl.

POST HBO
Transfergroep Rotterdam
transfergroep@hr.nl
www.transfergroep.nl
010-794 68 00

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR STUDENTEN
Academieplein**
Clemens Peters: c.m.j.b.peters@hr.nl
Annette Detzel: a.detzel@hr.nl
Kralingse Zoom
Jan Roel van Zuilen: j.r.van.zuilen@hr.nl
Bertine van Hillo-Visser:
b.e.van.hillo-visser@hr.nl

Museumpark
Marleen Braat: m.h.braat@hr.nl
Willem Werner: w.werner@hr.nl

Rochussenstraat
Gertrud Bartels van der Ham:
g.m.e.bartels-van.der.ham@hr.nl
Henk Vermeulen:
h.j.m.m.vermeulen@hr.nl
Wijnhaven/Blaak
Jocé Bloks: j.a.l.h.bloks@hr.nl
Marijke Hagen-Sallevelt:
m.g.j.t.hagen-sallevelt@hr.nl

**VERTROUWENSPERSONEN
VOOR PERSONEEL**
John Beentjes: j.c.w.beentjes@hr.nl
Gertrud Bartels:
g.m.e.bartels-van.der.ham@hr.nl

**ADRESSEN OPLEIDINGEN
Hogeschool Rotterdam**
Postbus 25035, 3001 HA Rotterdam
Telefoon (010) 794 00 00

Academieplein
• Instituut voor Engineering en Applied Science
• Instituut voor Gebouwde Omgeving
G.J. de Jonghweg 4-6, 3015 GG Rotterdam
Telefoon (010) 794 48 41

Blaak/Wijnhaven 61
• Instituut Willem de Kooning Academie
Wijnhaven 61, 3011 WJ Rotterdam

Telefoon (010) 794 47 47
Blaak 10, 3011 TA Rotterdam
Telefoon (010) 794 47 50

Kralingse Zoom
• Rotterdam Business School
• Instituut voor Commercieel Management
• Instituut voor Financieel Management
Kralingse Zoom 91, 3063 ND Rotterdam
Telefoon (010) 794 62 01

Lloydstraat
• Rotterdam Mainport University of applied sciences
Lloydstraat 300, 3024 EA Rotterdam
Telefoon (010) 448 64 00

Museumpark
• Instituut voor Lerarenopleidingen
• Instituut voor Sociale Opleidingen
• Instituut voor Bedrijfskunde
• Transfergroep Rotterdam
Museumpark 40, 3015 CX Rotterdam
Telefoon (010) 794 43 33

Pabo Dordrecht
Achterom 103, 3311 KB Dordrecht
Telefoon (078) 611 26 00

Pieter de Hoochweg
• Rotterdam Academy
Pieter de Hoochweg 129, 3024 BG Rotterdam
Telefoon (010) 794 65 16

RDM Campus
• Instituut voor Gebouwde Omgeving
• Instituut voor Engineering en Applied Science
• Academie van Bouwkunst
RDM Kade 59, 3089 JR Rotterdam
Telefoon (010) 794 92 00

Rochussenstraat
• Instituut voor Gezondheidszorg
Rochussenstraat 198
3015 EK Rotterdam
Telefoon (010) 794 55 56

Wijnhaven 99/107
• Instituut voor Communicatie, Media en Informatietechnologie
Wijnhaven 107, 3011 WN Rotterdam
Telefoon (010) 794 80 00
Wijnhaven 99: (010) 794 66 00

Studeer je in Rotterdam en zoek je een tandarts in de buurt?
WIT neemt nieuwe patiënten aan!

Kom eens langs op de Karel Doormanstraat 455A
Of bel nu: 010 - 282 72 06
www.tandartspraktijkwit.nl

and GO!